Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 174 (14285) | 1976 оной июлиин 24, суббото | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын комиссинуудай хамтын заседани июлиин 22-то Кремль дотор боложо. «Эхэнэрнүүдэй элүүрые сахилга тухай» комиссинуудай тогтоолой дүүргэлтэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Эхэнэрнүүдэй элүүрые сахилгада анхарал оролдолго — гүрэн түрын шухала удхатай хэрэг болоно. Энээн тухайда КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд дотор эли тодоор хэлэгдэнхэй, — гэжэ заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд тусхайлан тэмдэглэбэ. Эхэнэрнүүдэй элүүрые сахилга, ажал ба амаралтые, медицинскэ ба ажаһуудалайнь хэрэглэмжэ хангалга улам һайжаруулха, үхибүүдээ, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь үзүүлэгдэдэг туһаламжа үргэдхэхэ гэһэн комиссинуудай һанамжа дурадхалнууд профсоюзуудай ЦК-нуудтай, республиканска Соведүүдтэй хамта министерствэнүүдэй ба албан зургаануудай баталан абаһан, 1976—1980 онуудай нэгэдхэмэл түсэбүүд дотор хараалагданхай гэжэ тэмдэглэгдээ.

Гэхэ зуура, эхэнэрнүүдэй элүүрые сахилгын асуудалда анхаралаа дутамагаар хандуулдаг зарим министерствэнүүдэй ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол абтаа.

(ТАСС).

Дурасхаалта бэлэг

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Союз», «Аполлон» гэжэ совет ба американ замбуулинай онгосонуудай хамтын ниидэлгын нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, американ уран зураашан Д. Торнерой зураһан, «Замбуулиндахи золголго» гэжэ зурагые — США-гай замбуулинай национальна клубай дурасхаалта бэлэгые Советскэ Союзда барюулалгын ёһолол Вашингтондохи СССР-эй посольстводо болобо.

США-да байдаг совет элшэн сайд А. Ф. Добрынин энэ дурасхаалта бэлэгые абаба.

Уласхоорондын хуралдаан

АШХАБАД. (ТАСС). Сүл талануудые шэнжэлхэ уласхоорондын хуралдаан Туркменистанай ниислэлдэ нээгдээ. Энээнийе СССР-эй Наукануудай академи, Уласхоорондын географическа холбоон зарлаһан байна. Эрдэмтэд ба дүршэлтэ хүдэлмэрилэгшэд арадай ажахын ашатуһада сүл талануудые шэнжэлхэ, зүбөөр хэрэглэхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

(ТАСС).

Софида уулзалга болобо

СОФИ. (ТАСС). Июлиин 21—22-то гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөн болоно, НРБ-гэй, ВНР-эй, ГДР-эй, КНР-эй, СРР-эй, СССР-эй, ЧССР-эй түлөөлэгшэд хабаадаа. Совет талые СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. Г. Ковалев түлөөлбэ.

Хельсинкидэхи ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдэй үндэһөөр Европодо аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангалгын зарим шухала асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа зүбшэлбэ.

Энэ зүблөөн хани ёһоной, хабаадагшадай үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, НРБ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Младенов зүблөөн дээрэ үгэ хэлэбэ.

* * *

СОФИ. (ТАСС). БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков зүблөөндэ хабаадагша НРБ-гэй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй, ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшонортой июлиин 22-то уулзажа, тэдээнтэй хани, халуунаар хөөрэлдөө.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

БАЙГША ОНДО УРГАСА ХУРЯАХА МАШИНА, ТЕХНИКЫН ХЭР БЭЛДЭГДЭЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ

...нэ жэлдэ тарянай болон бу... ургамалнуудай ургаса хуряал... малай тэжээл бэлэдхэлгын ...о ажахын машина техникые ...соонь заһабарилха талаар за...тэды хүдэлмэриин хэгдэбэшье, ...нхи колхоз, совхозуудта үшөөл ...эн дутагдалнууд үзэгдэнэ гэ... республикын Министрнүүдэй ...едэй тогтоол соо тэмдэглэгдэ...

...үдөө ажахын техникые заһа...жа, 1976 оной полиин хү...ридэ бэлэн болгохо тушаа ...адай АССР-эй Министрнүү... Соведэй нёдондоной декаб... 29-дэ абтаһан тогтоолоор ...лагдааша түсэбые дүүргэхэ ...ар БурАССР-эй хүдөө ажа... министерствын, республикын ...льхозтехника» нэгэдэлэй, хү... ажахын тусхайта трестнүүдэй, ...гүйсэдкомуудай зохихо хэмжээ ...соонь абаагүйн дээрэһээнь иимэ ...ал тохёолдоо.

...нэ тогтоолой ёһоор үбһэ тэжээл ...элгын бүхы техникэ байгша ...й июлиин 1 болотор хуу заһа...илагдажа, бэлэн болгогдохо ...ой байгаа.

...ймагуудай олонхи ажахынууд ...а хуряалгынгаа техникые ...ойдоол июниин тэнгһээ хойшо ...һабарилжа эхилээ. Мүнөө боло... зарим ажахынуудта морин косилка, тармуур гэхэ мэтэ машинанууд үшөө заһабарилагдажа дүүрээгүй байна.

Республикын статуправлениин 1976 оной июлиин 1-нэй мэдээнэй ёһоор ажахынуудта бии байһан тракторна косилкануудай оройдоол — 54 процентнь, ногоо сабшаад хэршэдэг машинануудай — 64, тракторай тармуурнуудай — 53, үбһэ суглуулан бухалладаг түхеэрэлгын болон үбһэ багсалан уядаг машинануудай — 64, витаминтай ногооной гурил гаргадаг агрегадуудай 50 процентнь лэ заһабарилагданхай байгаа.

«1976 ондо ургаса хуряалгые, хүдөө ажахын продуктнуудые болон тэжээл бэлэдхэлгые хангаха нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолһоо республикын хүдөө ажахын органуудай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, аймгүйсэдкомуудай хүтэлбэрилэгшэд зохихо тобшолол хээгүй, хүдөө ажахын бүхы техникэ заһабарилгые түргэдхэхэ хэмжээ абаагүй.

Жэшээнь, байгша ондо хүдөө ажахын техникэ заһабарилга үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө муугаар ябуулагдана. Энэ жэлдэ бэлэн болгогдоһон тракторнуудай тоо нёдондонойхиһоо үсөөн. Мүнөө таряа хуряалгын комбайнуудай оройдоол 34 процент, силосэй ургамал хуряаха комбайнуудай — 44, таряа хадаха жаткануудай 37 процент заһабарилагданхай. Хэжэнгын, Сэлэнгын, Бэшүүрэй, Хяагтын, Түнхэнэй аймагуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын техникэ заһабарилга илангаяа муугаар эмхидхэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн Зэдын, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын аймагуудай ажахынуудта таряа хуряалгын комбайнуудай заһабарилга хангалтагүй. «Сельхозтехникын», Зэдын, Улаан-Үдын нэгэдэлнүүд хүдөө ажахын техникэ заһабарилгые муугаар эмхидхэнэ.

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй олонхи предприятинуудта хэгдэһэн заһабарилгын шанар муу. Тэдэнэр колхоз, совхозуудта хүсэд бүридхэгдөөгүй техникэ абаашажа үгэнэ. Олонхи ажахынуудта машина техникэ заһабарилгада хэрэгтэй, мүн тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын үедэ хэрэгтэй нөөсэ болохо запасной частьнууд ехээр дуталдана.

Эдэ бүгэдэ шахардуу байдал тохёолдуулжа, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын хүдэлмэридэ, илангаяа ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын түлөө механизаторнуудай дунда мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн һаад ушаруулжа болохо байна.

Хүдөө ажахын техникэ заһабарилжа, 1976 оной полиин хүдэлмэридэ бэлэн болгохо түсэбые дүүргэхэ тушаа Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые хангалтагүйгөөр бэелүүлһэнэйнь, колхоз, совхозуудта хуряалгын техникэ заһабарилгые иимэ ехэ гээгдэлдэ оруулһанайнь түлөө республикын Хүдөө ажахын министрэй орлогшо В. Ф. Железняковто һануулга хэгдээ.

Хүдөө ажахын техникые заһабарилжа дүүргэхэ, бүхы трактор, комбайн, жатка, үбһэнэй косилка болон хуряалгын машинануудые, орооһо хатааха, сэбэрлэхэ, агрегат болон автомашина, тракторай тэргэнүүдые бэлэн болгохын тула яаралтай хэмжээ абахыень Хүдөө ажахын министерствэдэ (нүхэр Ангархаев), «Свинопром», «Скотопром», «Птицепром» трестнүүдтэ (нүхэд Щербаков, Паршин, Михеев), республикын Сельхозтехника» нэгэдэл (нүхэр Басанов), аймгүйсэдкомуудта дурадхагдаа.

Хүдөө ажахын техникэ заһабарилжа байһан «Сельхозтехникын» аймагуудай отделенинүүдэй ажалые наринаар хинан хараха, гансашье техникэ заһабарилжа дүүргэхэдэ хэрэгтэй бэшэ, мүн ургаса хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын үедэ нөөсэ болохо запчастьнуудаар ажахынуудые хангаха, унаһан, набтар таряа хуряаха, комбайнуудай нүхэ һүбые бүтүүлхэ хэрэгсэлнүүдые бэлдэхэ хүдэлмэриие түргэдхэхэ гэжэ «Сельхозтехника» нэгэдэл уялгалагдаа.

Машина техникые түргэнөөр һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхын, ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлаха, хуряалгын бүхы машинануудые дүүрэн хүсэндэнь хэрэглэхэ, бүхы хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар бүтээхэ, машинануудта түрүү аргаар техническэ харууһа хэхын түлөө механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ аймгүйсэдкомууд, хүдөө ажахын управленинүүд, колхозуудай правлени, совхозуудай дирекцинүүд уялгалагдаа. Колхоз, совхозуудта. «Сельхозтехникын» аймагуудай отделенинүүдтэ заһабарилгын ямаараар ябажа байһаниие нарин хиналта хэжэ, энээн тухай табан хоног бүхэндэ республикын Министрнүүдэй Соведтэ мэдээсэжэ байха гэжэ Хүдөө ажахын министерство, «Сельхозтехника» нэгэдэл, аймгүйсэдкомууд уялгалагдаа.

Хүдөө ажахын техникэ заһабарилха болзорые саг соонь дүүргээгүйн шалтагааниие элирүүлжэ, сэхэ зэмэтэй хүнүүдые харюусалгада хабаадуулха гэжэ республикын арадай хиналтын комитедтэ дурадхагдаа.

Захааминай малшадай үүсхэл дэмжэнэ

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ — ЮҺЭН ҺАРА СОО

Дорзэнэй совхозой Аллын һү һаалиин фермын ...в жэл бүхэндэ түрүү ...й ялгана амжалтатай ...жэ Хурамхаанайнгаа ...лта нилээд алдаршаһан. Аллын һаалишадай жалан ...та алхамуудые үнгэрэгшэ ...бэи жэлэйнь дүнгүүд гэр...лэ. Жэшээнь, 1975 ондо ...фермэ һү һааха түсэбөө ... процент, һү гүрэндэ хуу...лаха түсэбөө 132 процент дүүргэһэн байна.

Тус фермые Буряадай хүдөө ажахын институдай зоотехническэ факультедэй тадахи курсда һурадаг заочно отделениин студент Виктор Сультимович Цыбиков хүтэлбэрилдэг юм. Тэрэ коллективэйнгээ хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэнэ, түрүү онол арга, дүй дүршэл ...эдбэридээ нэбтэрүүлхые ехэ оролдоно. Мүнөө фермэдэ бар хүсөөр хэгдэдэг ажал ...оньһожоруулагдаа, шэбхэ сэбэрлэлгэ, мал уһалалга, тэжээл болбосоруулга оньһон аргаар хэгдэнэ. Һаалишадай ...бэл, зунгүй электрын хүсөөр үнеэдээ һаадаг болонхой. Дүршэл ехэтэй механик Жигжит Бадмаевич Раднаев фермэдэ тодхогдоһон ...мар механизмуудые һаадгүйгөөр ябуулдаг. Бэрхэ мэргэжэлтэн Цырема Дондуповна Бадмаева техник-үрэжүүлэгшын ажалһаа гадна, һүнэй тоо бүридхэл хэдэг, шанарыень шалгаха лабораторидо эрхилдэг байна. Искусственна үрэжүүлгын һайнаар табигдаһанай ашаар эндэхи малшад тугал абаха түсэбөө жэл бүри дүүргэдэг.

Мүнөө фермын һаалишад зуһаландаа түбхинэжэ, сагаан эдеэгээ дэлгэрүүлэнхэй. Ниитын адууһа малай зунай бэлшээриие ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэн, продукци ехээр абажа, гүрэндөө тушаае гэһэн Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай үүсхэл Аллын фермын коллектив эдэбхитэйгээр дэмжэһэн юм. Нэн түрүүлэн һү һаалияа эрид дээшэлүүлхые малшад эрмэлзэдэг. Тунга ногоондо бэлшээхэһээ гадна, эдэнэр үнеэдтэ бурдууг шанажа уулгана. Июниин түрүүшын декада соо фермын һаалишад урдынхиһаа 200 гаран килограммаар ехэ һү һааһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ фермын һаалишад Е. Ж. Дармаева, Ш. О. Аранзаева, С. Ц. Будаева болон бусад эгээл ехэ һү һаажа, үнеэн бүриһөө үдэр бүри һаадаг һүнэйнгөө хэмжээ арба гаран килограммаар дээшэлүүлээ. Энэ хэрэгтэ фермын үхэр адуулагшадай оруулһан хубита тон ехэ. Семен Балданов Сергей Болсобоев хоёр үнеэдээ бүхэли сүүдхэ соо бэлшээжэ, дураарнь амаруулжа, ехэ оролдосотойгоор харууһалдаг.

Аллынхид эрхим шанартай һү гүрэндэ тушаажа байха дүүрэн аргатай. Һүнэй сэбэрые, тоһолигые, гашалангирые шалгадаг лаборатори нээгдэнхэй, бүхы хэрэгсэлээр хангагданхай. Һаалишан бүхэнэй тушаапан һүн үдэр бүри шалгагдажа, дүнгүүдынь баранда харагдахаар үлгэгдэдэг. Үнеэ һаадаг аппаратура хэдэн дахин ялайшатар угаагдаһан, тусхай таһаг соо үлгөөтэй. Зузаан мүльһэтэй, ехэ тэбхэр амһартаар дүүрэн сэб хүйтэн уһан байна. Энэ һү хүргэдэг цех амяраа гэр эзэлдэг. Һаалишад һү һаамсаараа флягануудта юулэжэ, хүйтэн уһатай клеткэ соо табина.

Аллынхидай зуһалан аглаг һайхан тужын захада түбхинэнхэй. Ногоон талмайн дунда малшадай байдаг адлихანууд шэнэ гэрнүүд жэрылдэнэ, тээ урдуурнь үхибүүдэй наададаг талмайхан зохёогдонхой. Юумэ хадагалха сарайнууд нэгэ гуримаар табигдаһан. Малшадай эдэ буусанууд набтаршаг штакетнигээр уужам салуугаар хорёологдонхой байна. Гэрнүүдтэ зайн гал болон радио оруулагдаһан. Фермэдэ харуулан ойлгуулгын ажал, гоёор табигдаһан байна. Социалис мүрысөөнэй самбарта малшадай үдэр бүриин ажалай дүн эли тодоор бэшэгдэнхэй. Фермын арбан һаалишадай социалис уялганууд харуулагдана. Мүн зунай дүрбэн һара соо һаалишан бүхэнэй һү үйлэдбэрилхэ график таблатай.

Захааминай малшадай уряае халуунаар дэмжэхэ зуураа, Аллын фермын малшад хахад жэлэй түсэбөөр 1127 центнер һү гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид июниин 10-да дүүргэһэн байна. Тиин түсэбһөө гадуур үшөө 200 центнер һү тушаахабди гэһэн уялга абаба. Зунай дүрбэн һарада үнеэн бүриһөө 650 килограммһаа доошо бэшэ һү һаахабди гэжэ аллынхид үгөө үгэнхэй. Тиин эндэхи эрхим һаалишад Е. Ж. Дармаева, С. Ц. Будаева гэгшэд тус бүрээ зунай үедэ 730—700 килограмм һү һааха уялга абаа. Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, октябриин 5-да дүүргэжэ, түсэбһөө 320 центнерээр ехэ һү гүрэндэ тушаахабди гэжэ Аллын һаалишад найдуулна. Зунай бэлшээридэ малаа оролдосотойгоор адуулан, эзэн ёһоор харууһалжа, тугал бүриин шэгнүүр сүүдхэдэ 800 граммһаа доошо бэшээр нэмээжэ байхабди гэһэн уялга Аллын фермын туталшад абанхай. Тус социалис уялга абаха зуураа, зунай һаранuудта малаа зүбөөр харууһалжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлэе гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа бүхы малшадта хандаа бэлэй.

Һаяхан Аллын фермэдэ үнгэргэгдэһэн аймагай малшадай зүблөөн дээрэ тус уряань зүбшэн хэлсэгдэжэ, халуунаар дэмжэгдэһэн байна.

Д. САНДАНОВ, манай корр.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ

Зырянай һаалиин фермэ совхоз соогоо эгээн томоонь юм. Эндэ 288 үнеэтэй. Зунай үедэ һү ехээр һааха тула эндэхи һаалишад горитойхон хүдэлмэри хэжэ байнхан. Зунай түрүүшын һарада ган байжа, түсэбэй ёһоор 650 центнер һү һааха байгаад оройдоол 600 центнер абаа. Тиибэшье Зырянай һаалишад июнь һарада гүрэндэ һү тушааха түсэбөө түгэс дүүргэжэ, 531 центнер сагаан эдеэ тоһоной завод эльгээбэ.

Тус фермын 14 һаалишанай 13-ниинь үнеэн бүриһөө 200 килограммһаа дээшэ һү һаагаа юм. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр дүршэлтэй һаалишан А. Н. Неродова түрүүлжэ ябана. Энэ нүхэр июнь һара соо үнеэн бүриһөө 253 килограмм һү абажа, июниин түсэб 120 процент дүүргээ. Тиигэжэ фермэ доторoo түрүү һууриде гараба.

«Зырянский» совхоз гүрэндэ һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб июниин 20-до дүүргээ. Энэнь һайшаалтай. Гэбэшье эндэ олон дутуу дунданууд бии. Жэшээлхэдэ, һүнэй шанар тон муу байһаар.

— Манай һаалишад һайн шанартай һү һаажа шадаха. Теэд совхозой дирекци һайн шанартай һү абаһанайнь түлөө материальна талаар урмашуулнагүй,—гэжэ фермын тоо бүридхэгшэ Л. И. Павлова мэдүүлбэ.

Теэд һайн шанартай һү абахын тула гансашье урмашуулга хэрэгтэй бэшэ, харин һааһан һүеэ арюун сэбэрээр хадагалжа шадаха хэрэгтэй. Зүгөөр эндэхи һү хадагалдаг газарынь, амһартануудынь энэ эрилтэдэ харюусанагүй. Һүнэй байрын сонхо тэһэрхэй. Тиимэһээ һалхинда шорой тооһон орожо, һүнэй шанар доошолуулна. Мүн зарим һаалишад үнеэ һааха түхеэрэлгээ зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүй. Энэнь баһал һүнэй шанарта хабаатай. Тиимэһээ фермын һаалишадта зоотехнигүүдэй туһаламжа хэрэгтэй болоно.

Дурсагдаһан дутагдалаа түргэн усадхаа һаа, энэ ажахын һаалишад һайн шанартай һү абажа, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотой.

П. ГРИГОРЬЕВ. Прибайкалиин аймаг.

Үбһэ сабшаха, сенаж дараха, витаминтай үбһэ абаха, ногооной гурил татаха хүдэлмэриие зэргэ ябуулха

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Социалис Ажалай Герой П. П. Челночков И. Ф. Чернышёв хоёр сенаж дарадаг траншей дээрэ; 2. Сенаждa орохо ногоо тракторай тэргэ дээрэ ашажа байна; 3. Сенаж даралга дээрэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

450 ТОННО СЕНАЖ ДАРАГДАХА

РЕПОРТАЖ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ ниитынгээ адууһа малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ эмхитэйгээр жэгдэрэн орожо байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи колхознигууд шэмэтэй һайн тэжээл — сенаж элбэгээр бэлдэжэ, малаа эдеэлүүлдэг зарим тэды дүршэлтэй болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ иимэ тэжээл горитойгоор даража шадаһанай ашаар, малайнгаа ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлжэ шадаа бшуу.

Энэ жэлдэ тус колхоз аймаг дотороо түрүүлэн сенаж даража захалба.

Колхозой Забока гэжэ газарта хүрэжэ өрэхэдэмнай, механизаторнуудай ажал түлэг дундаа ябажа байба. Эндэнь сенаж дараха хоёр гүнзэгы траншей малтагданхай. Нэгэн соонь түрүүшын 170 тонно ногоон буулгагдажа, хүндэ трактор ябуулан, һайса нягтаруулан дарана.

Энэ траншейһээ тээ холохоно оршоһон сабшалан дээрэ трактор болон машинануудай абяан үглөөнһөө үдэшэ, болотор замханагүй. Эндэ сенаж дарагдаха ногоон автомашинаар, тракторнуудаар зөөгдэнэ.

— Энэ звенодо долоон трактор, косилкатай хоёр трактор үбһэ бухаллаха түхеэрэлгэнүүд, хоёр тармуур болон погрузчигууд хүдэлнэ. Механизаторнууд бүгэдэ баян дүршэлтэй зон. Тэдэнэр ямаршье сагта бэе бэеэ. һэлгэн ажаллаха ... шадабаритай юм. — гэжэ колхозой агроном Челночков. Александр Пантелемонович хөөрэбэ.

Тэдэнэр сабшагдаһан ногооe погрузчигуудаар тракторай гурбан тэргэ дээрэ, нэгэ автомашинада ашажа, сенаж дараха траншей абаашана.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ ороһон хура бороо механизаторнуудай хүдэлмэри бага зэргэ һаатуулаа. Гэбэшье тэдэнэр хоёр үдэрэй туршада 170 тонно сенаж һайн шанартайгаар дараа. Бухыдөө тус колхоз 450 тонно сенаж дараха түсэбтэй юм.

Сенаж даража эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдһээ косилкашан И. Д. Сапожников, ногоо тээгшэд Е. К. Федоров. А. С. Чмолин гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Мүн сенаж дараха нүхэн дээрэ хүдэлөөшэд Социалис Ажалай Герой Пантелей Петрович Челночков, Иван Федорович Чернышёв болон бусад ехэл абьяастайгаар хүдэлжэ байна.

Звеногой гэшүүд богонихон болзор соо сенаж дараха түсэбтэ даабаряа дүүргэн сасуу үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ хам оролсохо юм.

М. САНДАНОВ, манай корр.

ҮНЭТЭ САГАА ГЭЭНГҮЙ...

Арбадахи табан жэлдэ мал ажалаа улам түргэнөөр хүгжөөжэ, мяха, һү, нооһо ехээр Эхэ орондоо үгэхын тула ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриимнай халуун хаһа эгээл мүнөө хүрэжэ ерэнхэй. Энэ үнэтэ сагай үдэр бүхэниие ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ тон шухала гэжэ мэдэрнэбди.

Энэ харюусалгатай зорилго урагшатай бэелүүлхын тула манай ажахын хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ аһан шадалаараа ажаллана. Колхозой 1300 гектар сабшалан дээрэ үбһэшэдэй 16 звено эмхитэйгээр хүдэлмэрэе эхилэнхэй. Тэдэнэй хоёрынь оньһожоруулагдаһан звено юм. Звено бүридэнь тракторта тодхогдоһон үбһэ сабшаха машина, тракторай хойно шагтагалха хоёр тармуур ба үбһэ даража, ябталан уяха пресс гэхэ мэтын хуряалгын машинанууд хүдэлнэ. Гадна 5—6 гар хажууршад машинаар хиргагдахагүй газараар — һөөг бургааһанай, нуга тохойн, ханаабай эрьеын, харгын захаархи ногоо сабшана.

Хорёод жэлдэ механизатор ябажа, баян дүршэлтэй болоһон, мүн һүүлшын табан жэлдэ ажахын тракторно-таряан ажалай бригадираар хүдэлжэ байһан Михаил Иванович Сафоновой хүтэлбэрилдэг 1-дэхи отделениин үбһэшэдэй звено Хэрээтын сабшалан дээрэ ажаллана. Гадна нүгөө, 2 дохи бригадын оньһожоруулагдаһан звеногой хүтэлбэрилэгшөөр ажахын лугомелиоративна отрядай бригадир Александр Иннокентьевич Перевалов томилогдонхой. Энэ бригада эртэ хабар байхада өөһэдөө сабшаландаа наг шэбхэ зөөжэ тарааһан, минеральна үтэгжүүлгэ, хэһэн уһалһан юм. Мүнөө һайнаар ургаһан ногоогоо хуряажа эхилээ. Үбһэшэд гектар бүриһөөн 20 центнерһээ доошо бэшэ һайн шанартай үбһэ сабшажа, тюк болгон багсалжа, ябталан уяад, Хэрээтэ нютагаа зөөжэ абаха зорилготой.

Бэшэ 14 багахан звено үбһэндэ орохоһоо урид бэлэдхэһэн, тракторай хойно шагтагалагдаха шарганууд дээрэ һүринүүдые бодхоожо эхилээ.

Ажахын үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ улам шангадажа байна. Колхознигууд сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер үбһэ абажа, бухыдэнь 20 мянган центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлхээр эрмэлзэнэ.

Д. ДАМБАЕВ, «Дружба» колхозой агроном. Бэшүүрэй аймаг.

ТҮРГЭНӨӨР, ШАНАРТАЙГААР

Хаһа саг соонь үбһэндөө ороод, эмхитэй һайнаар, эршэмтэйгээр хүдэлжэ, богони болзорто хуряажа абаал һаа, үбһэн шанартайгаар абтадаг, арьбан, ехэшье байдаг гэжэ манай колхозойхид бүхы гэшүүд үбгэн залуугүй сабшаландаа гаража, эдэбхитэйгээр хүдэлдэг юм. Энээнэй ашаар лэ бүхы үбһэмнай гол түлэб 15—20 үдэр соо хуу хуряагдажа абтадаг.

Мүнөө жэлдэшье колхоз дотор 23 звено, тэрэ тоодо гүйсэд оньһожоруулагдаһан 4 звено үбһэндэ гараад хүдэлжэ байна. Звено бүхэндэ 16—17 ажаллана.

Ажахы соогоо эгээн түрүүлэн Глеб Ткачевой хүтэлбэрилдэг Үбэр-Хэрээтын отделениин звено үбһэндөө ороод, мүнөө түрүүшын һүри бодхообо. Энэ звено сабшаһан үбһэеэ ехэнхииень тюк болгон багсална. Тиихэдэ Шаазгайн отделенидэ Василий Бурлаковай звено горитой газарта үбһэ сабшаад, хуряажа эхилбэ.

Байгша ондо манай колхозойхид бүхыдөө 33,1 мянган центнер үбһэ абаха гэжэ гү, али бүхы сабшалангай гектар бүриһөө 18.5 центнерһээ бага бэшэ үбһэ суглуулха зорилготой. Ногооной ургасын урда жэлэйхиһээ доошоо байһаниие хараада абан, шадаал һаа ехэ үбһэ суглуулха гэжэ олонхи звенонууд ногоогоо гар хажуураар сабшана. Даб дээрэ 100 гаран гар хажууршад хүдэлнэ.

Үбһэшэдэй звено бүхэн хоорондоо социалис мүрысөө баталанхай, тодорхой уялгануудые абанхай. Мүрысөөнэй дүн ходо согсологдожо, түрүүшүүл бодотоор урмашуулагдажа байха юм.

И. СТЕПАНОВ. Хяагтын аймагай «Родина» колхозой парткомой секретарь.

Партийна ажабайдал

ДАЙШАЛХЫ ШАДАБАРИИЕНЬ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй XXV съездын тодорхойлhон hургаал заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын тула ажал ябуулгаяа хайшан гэжэ, ямар гуримтайгаар шэнэдхэн хубилгаха, партийна хүдэлмэриин аша үрые дээшэлүүлхэ аргатай гээшэбибди гэhэн ехэ хөөрэлдөөн, hанал бодолоо андалдаан партийна комитедүүдтэ, партийна эхин организацинуудта боложо байна. Хүгжэлтын шэнэ, угаа орёо шатада дабшан ороод байхадаа, ехэ харюусалгатай сагта шухала шухала асуудалнуудые коммунистнууд, түбхын түрүүндэ партийна аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, эхин организацинууд шиидхэхэ уялгатай болоно.

Томо, гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын тула мүнөөнэйнгөө байдалые гүнзэгыгөөр алишье талаhаань шэнжэлхэ, үндэhэ hууриинь зүбөөр элирхэйлхэ, шанга хиналта табиха эрилтэ хэгдэнэ. Эдэ бүгэдые хүсэндэнь хүргэхын тула партийна организаци бүхэн хүтэлбэрилгынгөө арга дүршэлые нарижуулан баяжуулха, оньшыень шэнэдхэн хубилгаха зорилго табина. Энэ талаар hайн шэнжэтэй, урдань үзэгдөөгүй хубилалта харагдажа эхилээ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Энэ хэлээшээе баримталхын тула «Сельхозтехникын» Улаан-Үдын нэгэдэлэй парторганизациин ажал ябуулгаhаа хэдэн жэшээ харуулая. Партийна суглаан дээрэ, үнэхөөрөө, мүнөө үеын гол шухала асуудалнууд зүбшэгдэнэ. Ажал ябуулгынгаа бодото байдалые шэнжэлэн үзэхэ, сэгсолхо хүдэлмэридэ эдэбхитэд, илангаяа мэргэжэлтэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл олоор хабаадалсана. Тиигэжэ предприятиин байдалай hайн талань, дутуу дунданuудынь элирүүлэгдэнэ. Партийна организациин ажал ябуулгын hайжарhанай ашаар шэнэ хүнүүдые партида шэлэн абажа, зэргээе нилээд бэхижүүлжэ шадаа. 1975—1976 онуудта нэгэдэлэй партийна организаци 11 хүниие зэргэдээ абаhан байна. Тэдэнэй диилэнхи олониинь хүдэлмэришэд ба комсомолой гэшүүд юм.

Партийна эхин организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй хүдэлмэриин үрэ дүнгые дээшэлүүлгэдэ уридшалан хамтаараа хэлсэжэ зохеоhон удаан болзорой (жэлэй) түсэб hайнаар нүлөөлнэ гэжэ эндэ тэмдэглэмээр. Иимэ холын хараатай түсэб хадаа партийна организациин ерэхэ сагайнь ажал ябуулгые зүбөөр тодорхойлхо, гол шэглэлтэйгээр хүдэлхэ арга хангана, коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлнэ бшуу. Тэрэл түсэбэйнгөө гол харааеынь баримталан, үдэр үдэрэйнгөө хүдэлмэри эмхидхэхэдэнь угаа туhатай байдаг гээшэ.

КПСС-эй райком hүүлэй жэлнүүдтэ партийна эхин организацинуудай секретарьнарай үзэл сурталай-теоретическэ, мүн юрэнхы мэдэсэ дээшэлүүлхэ, hайн бэлэдхэлтэй хүнүүдээр эдэ кадрнуудые бэхижүүлхэ гэжэ горитой оролдолго гаргана. Манай аймагта 68 коммунистнууд секретарьнараар hунгагданхай хүдэлжэ байдаг. Тэдэнэй 46-ниинь дээдэ ба тусхай дунда hургуулиин эрдэмтэй. Тиихэдэ хахадынь промышленностиин, хүдөө ажахын үйлэдбэриин эрдэмтэ мэргэжэлтэд шуу. Олон нүхэд 5—6 жэлэй туршада таhалгаряагүй, шадамараар партийна организацинуудые хүтэлбэрилнэ.

Шэнэ, бүри орёо зорилгонуудые дүүргэлтэ болгохо хэрэгтэ коммунист бүхэн хубитаяа оруулалсаха уялгатай. Зүгөөр энэ ушар парткомой эхин организацинуудаа хүтэлбэрилдэг дүршэлhөө дулдыдаг байна. «Маяк» колхозой, «Байкал» гэжэ hуралсал-туршалгын ажахын парткомуудай гэшүүд эхин организацинуудайнгаа ажал хэрэгээр саг үргэлжэ hонирхожо, суглаандаа бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэдэнь туhалжа, секретарьнарта заабари, зүбшэл үгэжэ байдаг гуримтай юм. Иимэ дүршэлые зариман буруушааха шэнги байгша. Партком хадаа эхин организацинуудые, партийна бүлэгүүдые хүтэлбэрилхэ, хүдэлмэридэнь туhалха гол уялгатай бшуу.

Гэхэ зуура манай аймагта эхин организацинуудаа hулаар хүтэлбэрилдэг парткомууд бии. Энэ талаар Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын парткомой (секретарь Л. М. Бояркин), «Заветы Ильича» совхозой парткомой (секретарь Г. Э. Санжиев) хүдэлмэри шүүмжэлэлдэ оромоор. Эдэ парткомууд партийна эхин организацинуудай, партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэриие hанаhанда хүрэмэ бэшээр хүтэлбэрилнэ, коммунистнуудые даалган хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдоногүй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, тушаал даалан мэргэжэлтэд өөhэдынгөө ажал хэрэг тухай коммунистнуудайнгаа үмэнэ тоосодоггүй байха юм.

Партийна организацинуудай дайшалхы шадабариие улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай абаhан «Тамбовско партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын ямар байдалтай байhан тухай» тогтоол гүнзэгы нүлөө үзүүлээ. Энэ тогтоолой эрилтэтэй зохилдуулан, коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэhэн суглаан партийна организаци бүхэндэ болоhон байна. Коммунист бүхэнэй өөрынгөө hанамжа хэлэхэ, дурадхал оруулха, дутуу дунданууд тушаа шүүмжэлхы ажаглалта хэхэ арга боломжо, эрхэ нүхэсэл партийна эхин организаци бүхэндэ мүнөө байгуулагданхай гэжэ тэмдэглэхэ байнабди.

КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдоhон болзор соо партийна суглаанууд боложо үнгэрнэ. Бэлэдхэлыншье яhала hайжараа. Үзэмжэдэ табигдаhан асуудал зүбшэлгэдэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Богонёор хэлэхэдэ, партийна суглаанай үүргэнь, аша үрэнь нилээд дээшэлээ гээшэ. Гэхэ зуура энэ гол шухала хэрэг жэгдэ hайнаар эрхилэгдэнэ гэхын аргагүй. Суглаагаа ёhoop бэлдэнгүй үнгэргэхэ, табигдаhан асуудалаа мүртэйгөөр зүбшэн хэлсэхэгүй гэхэ мэтын дутуу дунданууд ушархаяа hанадаг. Иимэ дутагдалнуудые усадхахын тула хөөрэлдөөн яhала болодог гээшэ. Тиигэhэн мүртэмнай үшөөл урагшагүйдэнэ.

Үйлэдбэриин hалбари бүхэндэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табижа, партийна нүлөө үргэдхэхэ гээшэ шухала асуудал болоно. Энэ хэрэг зүбөөр шиидхэдэг партийна организацинууд үйлэдбэриин харюусалгатай участогууд дээрэ партийна бүлэгүүдые байгуулжа, тэдэндээ түшэглэн хүдэлмэрилдэг байна. Мүнөө аймаг соо партийна 47 бүлэг байгуулагданхай. Тэдэнэй 23-ниинь — мал ажал дээрэ. Гэхэ зуура hү haалиин фермэ бүхэндэ иимэ бүлэгүүдые бии болгохо хүдэлмэри КПСС-эй райком ябуулжа байна. Ушар иимэhээ «Дружба», «Восход» колхозуудай, «Пригородный», Калининай нэрэмжэтэ совхозуудай парткомууд энэ талаар эмхидхэлэй аша үрэ ехэтэй хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Эдэ парторганизацинууд малшадай дундаhаа түрүү, эдэбхитэй хүнүүдые шэлэн оложо, партиин зэргэдэ жагсааха оролдолгоёо ёhoop гаргадаггүй байhыень энэ баримта гэршэлнэ бшуу.

Партийна бүлэг хадаа коллективэй ажабайдалда гүнзэгыгөөр нүлөөлжэ шадаха хүсэн болоно. Жэшээнь, «Маяк» колхозой Бурнашевско hү haалиин фермын дэргэдэ байгуулагдаhан партийна бүлэг ажал ябуулгаараа аймаг соогоо нилээд суурхалаг гээшэ. Энэ бүлэгые КПСС-эй райкомой гэшүүн Е. В. Ермакова толгойлдог юм. Партийна бүлэг эмхидхэлэй, политическэ саг үргэлжын хүдэлмэри коллективэйнгээ дунда ябуулдаг, социалис мүрысөө эмхидхэн хүтэлбэрилдэг. Тиигээдшье энэ коллектив hарада, жэлhээ жэлдэ ажалай hайн үрэ дүн туйлададгаараа суурхаhаар үнинэй. Зунай hарануудта ехэ hү haаха үүсхэл аймаг соогоо гаргаhан эндэхи малшад түрүү зэргэдэ алхаhаар.

«Искра» колхозой, ан үсхэбэрилдэг «Забайкальский» совхозой, «Сельхозтехникын» Оронгын отделениин, харгы барилгын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныи, Сэлэнгын геологическа экспедициин партийна организацинууд өөhэдынгөө зэргэнүүдые бэхижүүлхэ, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Организацинйнгаа гэшүүдые олон болгохо зуураа, социальна бүридэлэйнь шанар hайжаруулха асуудалда тэдэнэй анхаралаа онсо табидаг байhаниинь hайшаалтай.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партийна организацинуудай дайшалхы шадабариие улам дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд саг үргэлжэ абтажа байха ёhотой. Тиихын тула партийно-эмхидхэлэй, ниитэ политическэ хүдэлмэриие улам hайжаруулха, аша үрыень дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөөдэрэймнай гол зорилго болоно. Энэ зорилгые хүсэндэнь хүргэхын тула КПСС-эй райком, партком болон партбюронууд оролдолгоёо гаргаха: бодото хубилалта туйлаха уялгатай байhанаа мэдэрнэ.

А. ШИГАЕВ.
КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша.

ТУРКМЕНИИН ССР. «Каспморнефтеразведка» трестын бэдэрэлгын дэлгын Челекенскэ далайн управлениин коллектив Каспиин далайн оёорто болон газай уурхайнуудые бэдэрнэ.

Челекен хахад арал дээрэ бэдэрэлгын 12 түхеэрэлгэ хүдэлнэ. Энэ жэлэй рэтэр үшөө үрэмдэлгын 5 түхеэрэлгэ ашаглалгада орохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүдые нүүлгэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Табан жэлэй түрүүшүүл

БЭРХЭ БРИГАДИР, ЭДЭБХИТЭН

Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй заводой продукци Эхэ оронноймнай олохон нютагуудта эльгээгдэдэг. Элдэб янзын консервэнүүд, повидло, джем, варени, компот, борщ гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлнүүд эндэ үйлэдбэрилэгдэдэг гээшэ. Үдэртөө заводой конвейерhээ 10—11 мянган баанха гаргагдана.

Габшагай ажалаараа суурхаhан хүнүүд энэ заводто олон. Тэдэнэй тоодо консервын цехэй бригадир Елена Амосовна Потёмкина оролсоhоор үнинэй. Ажалайнгаа намтар юрын хүдэлмэрилэгшэhөө эхилhэн энэ нүхэр консервын цехэй бригадир болотороо ургажа, бригадынгаа коллективэй хүдэлмэриие шадамар бэрхээр эмхидхэдэг байна. Тиимэhээ тэрэнэй бригадын гэшүүд hара, квартал бүхэнэй даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ бшуу. Бригадын гэшүүдэй гаргаhан продукци гансата тушаагдадаг, мүн эрхим шанартай байдаг юм.

Елена Амосовнагай бригадые хүтэлбэрилхэ үедэ залуу хүдэлмэрилэгшэд Галина Пахомова, Надежда Шурыгина гэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлжэ, заводой түрүүшүүлэй тоодо оронхой. Эндэ бригадир Е. А. Потёмкинагай аша габьяа тон ехэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Хоёр жэлэй саада тээ Елена Амосовнагай ажабайдалда баярта нэгэ ушар болоhон юм. Тиихэдэ габшагай ажалайнгаа түлөө «Хүндэлэлэн Тэмдэг» орденоор шагнагдаhан байгаа. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотада хүртэhэн юм. Гадна «Юhэдэхи табан жэлэй ударник», «1974 оной социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгүүдтэй. Гүрэн түрын үндэр шагнал хайранууд нүхэр Потёмкинае ажалай бүришье ехэ амжалтануудта уряалжа байдаг.

Бригадирай ажалай хүнгэн бэшэшье hаань, нүхэр Потёмкина ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха сүлөө олоод лэ байдаг. Профсоюзай заводской комитедэй гэшүүнээр, эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшээр hунгагданхай. Тиигэжэ эдэ уялгануудаа жэншэдгүй hайнаар дүүргэжэ, олон зоной магтаал hайшаалда хүртэжэ байдаг юм.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ Е. А. Потёмкинагай хүтэлбэрилдэг бригада дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, тэрэнээ урагшагай hайнаар бэелүүлээ hэн. Туйлаhан энэ амжалтаараа урмашаhан бригадын коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мүн лэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлнэ. Мүнөө hара, квартал бүхэнэй даабариие 110—120 процент дүүргэнэ. Гадна бригадын гэшүүд продукциингаа шанар hайжаруулха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулдаг юм. Ажал хүдэлмэридөө коммунис ёhoop хандаха гэhэн заводой бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Е. А. Потёмкинагай бригадын гэшүүд оролсонхой. Тиимэhээ тэдэнэй ехэ амжалтануудые туйлаха байhандань найдамаар.

А. ВИЛЬМОВА.
Загарайн аймаг.

Танилсагты: түрүү дүй дүршэл

ТУГАЛАЙ ТУСГААР БЭЛШЭЭРИ

Хоринн аймагай Дэдэ Тайлсын совхозой ахамад ветврач П. К. ДУБИНИНАЙ хөөрөөнhөө

Дүрбэ-табан жэлэй саана манай совхозой haалиин фермэ бүхэн тугалнуудаа өөhэд өөhэдөө байра дээрэнь түлжүүлдэг байhан юм. Тиихэдээ илангаяа хабар, зунай сагта тугалнуудые адуулха hайн бэлшээри олдодоггүй тухашараадаг hэн. Хэнэйшье мэдэhээр, фермэ бүхэндэ тугалай тээлниг бариха, тэндэхи газарыень үhалжа, hайн бэлшээри болгохо аргагүй hааб даа.

Энээнhээ боложо, hүн тэжээл эдихээ болиhон томохон тугалнууд зунай сагта, илангаяа ехэ халуунай үедэ ёhoop таргалдаггүй, шэгнүүрээ биратай нэмээдэггүй байгаа. Тиигэжэ зарим жэлдэ хабар, зунай үедэ тугалнуудай үлбэртэжэ гарзалхашье ушар үсөөн бэшэ үзэгдэдэг бэлэй. Мүн зунай хүхэ ногооной үедэ ёhoop өөдэлөөгүй тугал, бурууд намар-үбэлэй сагта лагаад hайжархаб даа. Мэдээжэ.

Иимэ байдалые хаража үзөөд, бидэ 1972 онhоо хойшо тугалнуудые зун-намарай үедэ шахан, бэлшээн таргалуулха тусгаар байра түхеэрхэ, hайн бэлшээри бии болгохо, тиигээд тэндээ бүхы фермэнүүдэй тугалнуудые суглуулаад, нэгэ газарта байлгадаг болохо гэжэ шиидээ hэмди.

Тэндэ 400 гаран тугалай байха сарай барьяад, хажуудань тугалнуудые эдеэлүүлхэ хорёо, хобто кормушка бэлдээбди. Мүн эндэнь тэжээл буйлуулха, талха таряа эhээхэ КВ-300 түхеэлэй котёл тодхожо, тэжээлэй цех түхеэрээбди. Тиихэдэ энэ байрын хажууда 200 гектар бэлшээри таhалжа үгөөд, тэрэниисэнь 20 ондоо загуун болгон хорёолообди. Бэлшээринь үhалагдадаг, үтэгжүүлэгдэдэг юм.

Тиигэжэ мүнөө эндэ дүрбэдэхи зунаа тугалнуудые тусхай бэлшээридэ адуулжа байнабди. Жэшээнь, байгша ондо тэндэмнай 400 үлүүтэй тугалые табан хүн харууhална, эдеэлүүлнэ. Тэдэнэй ахалагшаар бэрхэ малшан Павел Михайлович Гурьев хүдэлнэ.

Тугалшад ажалаа хайшан гэжэ эмхидхэнэб? Т-25 түхэлэй багахан трактортай. Тэрээгээрээ тэжээл буйлуулхада хэрэгтэй түлеэ зөөнэ, талха таряагаа шэрэнэ, байра соохи шэбхэ шабааhыень сэбэрлэнэ.

Малшад үглөөгүүр эртэ бодожо, 4 часhаа 9 час болотор тугалнуудтаа бурдуугыень бэлдэжэ эдюулээд, бэлшээридэнь гаргадаг. Үдэрэй шанга халуунда сарай hарабша доро оруулжа тиирүүлнэ. Июль, август соо аргатай соонь ногоо сабшажа эдюулдэг. Нарай малые hоно батаганаанай ехээр зобоохогүйнь тула дизенфекци ходо хэдэг. Тугалнууд томо жэжээрээ илгагданхай, мүн үбшэн, үлбэрнүүдынь баhа амяараа байлгагдажа тордогдоно.

Тугалнуудые шэнэ гуримаар харууhалдаг болоhоноймнай аша үрэ абаhаар харагдажа эхилээ hэн. Хэрбээ энээнhээ урда тугалнуудые фермэ бүхэндэ байлгажа түлжүүлхэдэ, тугал бүхэн зундаа шэгнүүрээ сүүдхын 545—550 граммаар нэмээжэ нэмээhэн шэгнүүрэйнь центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 102 түхэригтэ болодог байhан hаа, урзанда шэнэ байрада зун-намарай бэлшээриин хаhада 4 hара соо тугал бүхэн шэгнүүрээ сүүдхын 730 граммаар нэмээhэн байгаа. Нэмээhэн шэгнүүрэйнь центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 91 түхэригтэ болоо. Харин нёдондо эндэ 400 тугал харууhалагдажа, тэдэмнай зун-намарай үедэ тус бүридөө шэгнүүрээ сүүдхын 1000 граммаар мээгээ. Шэгнүүрээ нэмэ... центнер бүхэнэйнь үнэ сэн үшөө хямдаржа, ... түхэригтэ хүрөө. Со... энээнhээ 15 мянган түх... сэбэр ашаг олзо оруула... хэ гү, али зунай бэлшээр... үедэ тугал бүхэн 38 түх... гэй сэбэр ашаг олзо ... бшуу.

Тусхай байра түхеэр... hайн бэлшээри бии бол... нэгэ газарта олон т... байлгажа харууhалхада ... үрэ алишье талаараа ... байба. Нэгэдэхеэр, бага... зүбөөр харууhалагдажа ... жүүлэгдэhэн тугалнууд ... гэн томо болоно. Эсэстээ ... халиг сула, ашаг шэмэ ... тэй мал болоно. Энээн... ашаар hүүлэй жэлнүүдтэ ... хознай тус бүридөө 350 — 370 хүрэтэр килограмм ... нүүртэй үхэрнүүдые гү... худалдана. Олонхи үнеэд... шье тус тустаа жэлдээ 2... — 3000 шахуу килогр... hү үгэдэг боложо бай... Хоёрдохёор, тугалнуу... гарзалха ушар үзэгдэхээ ... лёо. Мүн эндэ тугал хар... hалха талаар тусгаар ... шэhэн, шадабари ехэтэй ... нүүд хүдэлдэг. Жэшээ... Галина Гареевна Башки... энэ ажалда арба гаран ж... дэ хүдэлнэ. Жэл бүри ... үрэ дүн туйладаг. Тэрэ... үниинэй тугалшад С. Ц... доржиева, Г. Хайрутд... Ш-Ж. Чимитов гэгш... оролдосото ажалые тэм... лэхээр.

Эдэ үдэрнүүдтэ манай тугалшад Захааминай айма... СССР-эй 50 жэлэй ойн ... рэмжэтэ совхозой малша... жэшээгээр социалис мү... сөөндэ оролсожо, дээшэл... лэгдэhэн уялгануудые аба... улам оролдосотойгоор ... дэлжэ байна.

М. НАМЖИЛОВ
бэшэжэ абаба.

Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой хоердохи отделенидэ механизатораар хүдэлдэг Петр Редикальцевые манай зураг дээрэ харанат. Комсомол хүбүүн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Петр Редикальцев түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса хуряалгые богони болзорто, hайн шанартайгаар хуряаха гэhэн мүрысөөндэ оролсохоор бэлэн бэеэ зэhэнхэй.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

КОЛХОЗУУДАЙ ШТАБ

КИШИНЕВ. (ТАСС). Тэжээл бэлэдхэлгээр колхозууд хоорондын нэгэдэлнүүдые Вулканештскэ, Теленештскэ районуудта эмхидхэхэ гэжэ Молдавиин колхозуудай совет шиидхээ. Тиин бүхы республикын орноом соо иимэ «фирмэнүүд» эмхидхэгдэжэ дүүргэбэ.

Эдэнэй мэдэлдэ мүнөө 100 мянга гаран гектар хахалагдадаг газар, жэл соо 800 мянга гаран тонно элдэб тэжээл буйлуулха түсэбтэй заводууд ороно. Тус нэгэдэлнүүд хоорондоо холбоотой ажахынууд хоорондын зуу гаран бүлэг байрануудта байдаг бүхы малые тэжээлээр хангана.

Иимэ совет 1973 ондо hунгагдаhан юм. Мүнөө тэрэнэй бүридэлдэ 472 колхозhоо гадна, ажахынууд хоорондын гурбан зуу шахуу нэгэдэл, комплекснууд ба эмхинүүд оронхой. Эдэнэй ехэ ашаг үрэтэй байhаниинь бодото байдалhаа харагдана.

Мал ажалай, мелиорациин, хими хэрэглэлгын, автотранспортын, ороhо таряа, үрэ жэмэс, малай тэжээл үйлэдбэрилгын талаар ажахынууд хоорондын нэгэдэлнүүдые эмхидхэн байгуулхын тула Молдавида ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Колхозууд хоорондын нэгэдэлнүүдэй гол фонднуудайнь хэмжээн энэ хугасаа соо хоёр дахин, харин продуктнуудые үйлэдбэрилгын хэмжээн хоёр дахинhaa үлүүгээр нэмэhэн байна.

Нииcлэлэй Зеленоградска районд шэнэ гэрнүүд урган бодоно. Энэ жэлдэ 68 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада тушаагдаха юм.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи хахадтa абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэhэн Социалис Ажалай Герой Н. А. Злобиной бригада бусад барилгашадтаа үльгэр жэшээ харуулна. «Зеленоградстрой» трестын түрүү бригада 9-дэхи микрорайондо хабсаргалгаяа дүүргээ.

Дээрэхи зураг дээрэ: бригадир, Социалис Ажалай Герой Н. А. Злобин, хабсаргагшад В. И. Панов, А. Ф. Шишов.

Доорохи зураг дээрэ: 9 дэхи микрорайондо Н. А. Злобиной бригадын бодхооhон шэнэ гэр.

ТАСС ай фотохронико.

Промышленность—хүдөө ажахыда

ТУhАЛАМЖАНЬ ЕХЭ ДАА

Республикымнай колхоз, совхозуудай шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн болохо үбhэ хуряалгын халуун ажал эхилбэ. Хүдөөгэй ажалшад үбhэ хуряалгынгаа ажалда жэгдэрэн ороод, түрүүшын hүринүүдые табижа захалба. Үбhэ ногоо ехээр сабшажа, үбэлдөө бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ гэhэн зорилго мүнөө хүн бүхэнэй урда табигдана. Богони болзор соо hайн шанартайгаар, ехээр тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэнь республикымнай промышленна предприятинуудай коллективүүд ехэ туhа хүргэнэ. Мүнөө завод, фабрикануудай хүдэлмэришэд хүдөө нютагуудта ошожо, үбhэ хуряалсана.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой 300 хүдэлмэришэд hаяшаг Яруунын аймагай ажахынуудта ошобо. Эдэнэр 200 тонно үбhэ бэлдэхэ даабаритай юм. Заводой хүдэлмэришэд түрүүшын лэ үдэрhөө тон оролдосотойгоор хүдэлжэ байна. Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй коллектив Яруунын аймагай хүдөөгэй ажалшадтай холбоо барисаатай олоhоор үнинэй юм. Хурьга абаха, таряа тариха, үбhэ, таряа хуряаха хаhа сагай хүрэжэ ерэхэдэ заводой хүдэлмэришэд олоороо Яруунын аймагай ажахынуудта ошожо, шадаха зэргээрээ туhалдаг юм.

hүүлэй жэлнүүд соо аймагай ажахынуудта байрын гэрнүүдые, үхэр малай фермэнүүдые, кошаранууды олоор барижа үгөө. Аймагай түб Нарhата hууринда заводой хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар соёлой ордон барагдаа бэлэй. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд Яруунын аймагай ажалшадта бүри ехэ туhа хүргэхэ гэhэн түсэб зохёогоод, энэ түсэбэй ёhoop ажал хэжэ байна.

«Тулдунский», «Юбилейный» совхозуудта нэгэ нэгэ кошаранууд энэ жэл баригдаха юм. Энэ барилгада хамта дээрээ 38 мянган түхэриг гаргашалагдаха. Кошаранууудай барилгын хүдэлмэри заводой директорэй орлогшо Филипп Абагаевич Абагаев эмхидхэхэ, энэ барилгын түлөө харюусаха юм.

— Барилга гэмгүй хэгдэжэ байна. Энэ жэлэй сентябрь hарада шэнэ кошарануудые ашаглалгада тушаахаар хараалнабди, — гэжэ Ф. А. Абагаев хэлэнэ.

Заводой хүдэлмэришэд Яруунын совхозой ажалшадта ехэ туhа хүргэжэ байдаг. Совхозой түб Гүндэ hууринда 400 хүнэй hууритай соёлой ордон бариха гэhэн шиидхэбэри абтаhан юм. Энэ барилгада хамта дээрээ 680 мянган түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Энэ жэлдэ соёлой ордоной барилгада 150 мянган түхэриг hомологдонхой. Барилгын хүдэлмэриие заводой инженернүүд Н. А. Астапенко, В. П. Гненный гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Соёлой шэнэ ордоной барилгые түргэн саг соо эрхим шанартайгаар хэжэ, хараалагдаhан болзортонь ашаглалгада үгэхөөр шиидэнхэй. Заводой капитальна барилгын таhагай бэрхэ бэрхэ хүдэлмэришэд тиишэ эльгээгдэнхэй.

Исэнгын совхоздо 20 автомашинын гараж баригдажа байна. Энэ гараж халуун ууралаар дулаасуулагдаха юм. Автомашинануудые заhабарилха элдэб зүйлэй оньhон түхеэрэлгэнүүд заводой хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар тодхогдохо. Яруунын аймагай ажахынуудта 2 бүлэ айлай орохо 5 гэр баригдаха юм. ЛВРЗ-гэй коллектив Яруунын аймагай ажалшадта иимэ ехэ туhа хүргэнэ. Он жэлнүүдэй ошохо тума холбоо барисаагаа бүри бэхижүүлнэ.

Аймагай ажалшад, заводой хүдэлмэришэд дундаа ходо айлшалалсадаг. Ажалай түрүүшүүлэй слетүүд үнгэргэгдэдэг. Энэ жэлэй февралиин 4-дэ Яруунын аймагай түрүү малшад локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэдтэ айлшаар ерээ hэн. ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной уран hайханай бүлгэмэй гэшүүд hаяшаг Яруунаар ябажа, hонирхолтой концерт наада табяа. Үбhэ, таряа хуряалгын үедэ ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной хүдэлмэрилэгшэд тусгаар бригада эмхидхэжэ, хүдөө нютагуудта эльгээхээр хараална.

— Таряа хуряалгын хаhа сагай эхилхэдэ 30 механизаторнуудые хүдөө эльгээхэбди. Эдэнэй олонхинь комбайн жолоодохо, — гэжэ Ф. А. Абагаев хэлэнэ.

Ордента заводой хүдэлмэришэд локомотивуудые заhабарилха, запчастьнуудые хэхэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхын хажуугаар хүдөөгэй ажалшадта тон ехэ туhа хүргэнэ.

К. ЖАМЬЯНОВ

Советүүдэй хүдэлмэри

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮРШЭЛ—БҮГЭДЭНДЭ

Прибайкалиин. Загарайн, Улаан-Үдын болон бусад аймагуудта сельскэ, поселково Советүүдэй сессинүүд нэгэ үдэр үнгэргэгдэдэг болонхой. Энэнь тон туһатай. Энэ үдэр аймаг дотор ондоо суглаанай үнгэргэгдэдэггүй дээрэһээ депутадууд сессидэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Аймагай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд сесси дээрэ табигдаха асуудалнуудые бэлдэхэ хүдэлмэридэ анхаралаа табина, ехэ туһа хүргэдэг.

Сельскэ. сомоной, поселково Советүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые, секретарьнуудые суглуулжа, һонирхолтой семинар үнгэргэгдэнэ. Хоорондоо мүрысэдэг Советүүдэй түлөөлэгшэнэр ходо бэе бэедээ ябалсажа, ажалайнгаа дүн согсолдог, бии байгаа дутагдалнуудаа дары усадхаха талаар зохихо хэмжээ дары хараална.

Нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд депутадуудай һуралсал, тэдэнэй дүршэл үргэнөөр тарааха, саг үргэлжын комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй, депутадуудай бүлэгүүдые даагшанарай һуралсал эмхитэйгээр ябуулха еһотой. Прибайкалиин, Загарайн, Хоринн аймагуудай Советүүд энэ талаар нилээд амжалтатай.

Аймагай Советэй гүйсэдкомуудай дэргэдэ совет органой эдэбхитэдэй һургуули һүүлэй жэлнүүдтэ хүдэлнэ. Тус һургуулиин гол үүргэнь дүй дүршэл нэбтэрүүлгэ болоно. Гэбэшье, энэ шухала хүдэлмэри зарим нютагай Советүүдтэ үшөө һулаар ябуулагдана, ажалынь хуушанайхяар эмхидхэгдэнхэй гэжэ эндэ онсо тэмдэглэхэ шухала.

Бэшүүрэй аймаг эндэ хаража үзэе. Бага-Куналейн сельскэ Совет ажалаа һайнаар эмхидхэхэһээ гадна, өөрынгөө хүдэлмэридэ түрүү дүршэл хэрэглэдэг юм. Тус Советтэ ниитэ политическэ хүдэлмэри мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмөөр табигданхай. Гүйсэдхэхэ комитет колхозой ажалда ехэ туһа хүргэжэ байдаг. Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар эндэ ехэ ажал ябуулагдажа байдаг.

Бэшүүрэй сельскэ Советэй ажал бүгэдэнэй анхарал татамаар эмхидхэгдэнхэй. Гэбэшье, аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд түрүү дүршэл үргэнөөр тарааха хүдэлмэриие һулаар ябуулна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бага-Куналейн, Бэшүүрэй сельскэ Советүүдэй дэргэдэ тусхай һургуули, семинарнуудые эмхидхэбэл шэнээр һунгагдаһан депутадуудта ехэ туһатай байха һэн. Зүгөөр энэ шухала хүдэлмэри даншье һулаар ябуулагдана. Дээдэ-Мангиртын, Гушадай, Топкын сомоной, сельскэ Советүүдэй хүдэлмэридэ дутуу дундань олон. Эндэ нэрлэгдэһэн Советүүд ниитэ политическэ хүдэлмэри ажалшадай дунда тон һулаар ябуулна. Үнгэржэ ерэхэдээ, гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө эрхэ, уялгые һайнаар мэдэхэгүй байшоо.

Зарим сомоной, сельскэ Советүүд саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ шаданагүй. Тус комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй һуралсал муугаар ябуулна. Мүн «Депутадай үдэр» тон үсөөн үнгэргэгдэнэ.

Захааминай аймагай нютагай Советүүд иимэрхүү байдалтай. Зүгөөр Санагын сомоной (түрүүлэгшэнь С. Х. Санжитов, секретарипь В. Д. Бандеева) Совет табиһан зорилгоёо һайнаар дүүргэнэ. Советэй гүйсэдхэхэ комитет «Депутадай үдэр» саг үргэлжэ үнгэргэнэ. Депутадууд энэ һуралсалда хабаадахадаа олон юумэ ойлгожо абадаг, дүй дүршэлөө андалдадаг байха юм. Сессидэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эндэхи депутадууд эдэбхитэйгээр хабаадалсахадаа, өөһэдынгөө дурадхал хэлэдэг гуримтай.

Санагын сомоной Советэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Мүн эндэ «Депутадай комнато» гоёор шэмэглэгдэнхэй. Энэнь залуу депутадуудта ехэ туһа хүргэдэг.

Утаата-Далахайн, Цагаан-Мориной. Хамниин, Цахирай сомоной, сельскэ Советүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Дээрэ дурсагдаһан Советүүдэй гүйсэдкомууд урдаа табиһан зорилгонуудаа хүсэд бэелүүлжэ үшөө шаданагүй.

Республикын аймагуудай нютагай бусад Советүүдтэ иимэ ушар үшөө олон тохёолдоһоор. Советүүдэй ажалые һайжаруулхын тула аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд түрүү Советүүдэй ажалые наринаар согсолжо, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохо хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха шухала.

Нютагай зарим Советүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, секретарьнар ажалаа үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулһаар.

Үйлэдбэриин, соёл гэгээрэлэй. ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха асуудалнуудые хэр зүбөөр ябуулжа байһаарнь засагай дээдын зургаанай, тэрэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэри сэгнэгдэдэг. Тиимэһээ гүйсэдкомуудай ажал хэрэгые тон наринаар шэнжэлжэ, зохихо заабари зүбшөөл нютагай Советүүдтэ үгэжэ байбал ехэ аша үрэтэй.

Аймагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй инструкторнуудай үүргэ эндэ тон ехэ. Тэдэнэр саг үргэлжэ нютагай Советүүдтэ ошожо, депутадуудай хүдэлмэридэ туһа хүргэжэ байха зэргэтэй.

Ажалай түрүү арга үргэнөөр шудалха. дэлгэрүүлхэ хүдэлмэридэ гүйсэдхэхэ комитедүүдэй эмхидхэлэй-инструкторска штатнабэшэ таһагууд, ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриин кабинедүүд, депутадай комнатонууд, аймагай Советүүдэй гүйсэдкомуудай дэргэдэхи совет хүдэлмэриин һургуулинууд ехэ туһа хүргэхэ байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ нангин уялга нютагай Советүүдэй урда табигданхай. Республикымнай ажахынууд ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэрее үргэнөөр захалба. Тиимэһээ нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд энэ шухалын шухала хүдэлмэриие богонихон болзорто эрхим шанартайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табиха болоно.

Г. ВОРОНИН,
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй эмхидхэлэй таһагые даагша.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэһэнэй һүүлээр

«ТАРИЛГЫН ЭХИЛШООД БАЙХАДА»

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын майн 6-ай номерто толилогдоһон байгаа. Зэдын аймагай колхоз болон совхозуудта арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгын эхилээд байхада, эндэхи соёл культурын, худалдаа наймаанай, медицинын хүдэлмэрилэгшэд механизаторнууд болон таряашадай үдэр бүриин эрилтэнүүдые тон муугаар хангана. Агитбригадын гэшүүд полевой станууд ошожо, концерт харуулнагүй, механизаторнуудай дунда хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Тиихэдэ худалдаа наймаан һанаһанда хүрэмэ бэшээр табигданхай гээд хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Зэдын райкомой түрүүлэгшэ Д-С. Бубеев тэрэ корреспонденци соогоо бэшэһэн юм.

Тэрэнэй мүрөөр хэмжээ абахынь тула Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдхэхэ комитедтэ газетын редакци хандаһан байгаа.

«Дурсагдаһан корреспонденци соо хэлэгдэһэн баримтануудые шалгажа үзэхэдэ, булта зүб гэжэ элирүүлэгдэһэн байна. Механизаторнууд болон таряашадай, мүн малшадай соёлой, ажаһуудалай, медицинын, худалдаа наймаанай эрилтэнүүдые хангаха тухай асуудал тус һалбарнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай райкомуудай хамтын пленум дээрэ харагдажа, зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тингэжэ энэ хэрэгые һайжаруулха талаар зохихо хэмжээн абтанхай. Корреспонденци соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд хамтын хүсөөр дары усадхагдаа һэн. Ленинэй нэрэмжэтэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Мир», «Коммунизм» колхозуудта, Торинн ба «Октябрьский» совхозуудта хабарай тарилга хаһа сагтаа, урданайхиһаа һэйн шанартайгаар үнгэргэгдэһэн байна. Дурсагдаһан ажахынуудай таряалан дээрэһээ муу бэшэ ургаса абахаар хүлеэгдэнэ» гээд Зэдын аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Н. Бальчугов манай газетын редакцида мэдээсэбэ.

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

АЖАЛАЙ ХҮСЭ ХЭРЭГЛЭХЭ ТАЛААР БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ УПРАВЛЕНИИН НАЧАЛЬНИГААР НҮХЭР А. К. ЧЕБУНИНИИЕ ТОМИЛХО ТУХАЙ

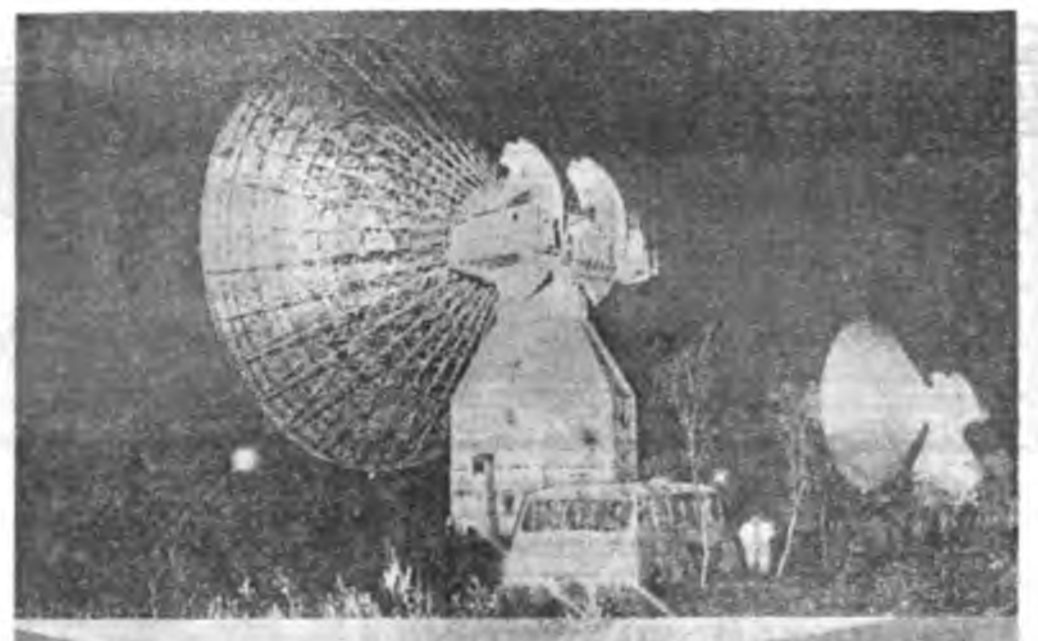
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум иигэжэ **тогтооно:**

Ажалай хүсэ хэрэглэхэ талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй управлениин начальнигаар Анатолий Кондратьевич **Чебунинийе** томилхо.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан.
1976 оной июлиин 23.

«Салют-5» гэжэ дэлхэйе тойрон ниидэхэ научна станци ниидэлгээ үргэлжэлүүлһээр.

Ниидэлгые залан хүтэлбэрилдэг түб. СССР-эй Наукануудай академиин эрдэм-шэнжэлэлгын институт космонавтнууд Борис Волынов, Виталий Жолобов гэгшэдтэй саг үргэлжэ холбоо байгуулна.

ДЭЭДЭ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ниидэлгэ залан хүтэлбэрилдэг түбэй антеннэнүүд ээлжээтэ холбооной үедэ.

ДОРОХИ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Космонавт Юрий Гагарин» гэжэ онгосын тоололгын түбтэ замбуулинһаа ороһон мэдээсэлнүүд шэнжэлэгдэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ФЕСТИВАЛИИН ЛАУРЕАДУУД

ПРАГА. (ТАСС). «Хүнүүдэй хоорондын харилсаанда үнэн сэхэ ябадал хангахын түлөө, арадуудай хоорондын хэтэ мүнхын хани барисаанай түлөө» гэһэн уряатай уласхоорондын ойн баяран XX кинофестиваль Карлова Варта болоод, дүүрэбэ. Уласхоорондын жюрин шиидхэбэриин ёһоор, «Хрустальный глобус» гэжэ гол шан «Чили тухай кантата» гэһэн Кубын режиссер У. Соласай фильмдэ олгогдобо. Фестивалиин шангууд режиссер Г. Панфиловай (СССР) «Прошу слова», режиссер В. Ворличегой (ЧССР) «Пнистое вино» гэһэн лентэнүүдтэ олгогдоо. Б. Шамшиевай «Белый пароход» гэжэ фильм Чехословак-совет хани барисаанай холбооной шанда хүртөө. С. Бондарчугай «Они сражались за Родину» гэһэн кинолентэ фашизмда эсэргүү ЧССР-эй тэмсэлэдэй холбооной шагналда хүртэбэ.

В. Шукшинай дурасхаалда зорюулагдаһан кинокартинануудые, нэрлэн хэлэбэл: «Калина красная», «Печки-лавочки», «Ваш сын и брат» гэжэ фильмүүдые фестивальда хабаадагшад, айлшад һонирхон хараа.

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

Тобшо мэдээсэлнүүд

БУЭНОС-АЙРЕС. Буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгэ зогсоохын түлөө, буу зэбсэг хуряахын ба түгшүүрил һуларуулхын түлөө бүхэдэлхэйн конференциие дэмжэхэ Аргентинын комитет эндэ байгуулагдаа.

Байгша оной сентябрьда энэ конференциие үнгэргэлгэ буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар бүхэдэлхэйн конференци үнгэргэхын тула амжалтатайгаар бэлэдхэл ябуулгада шухала ехэ оруулалта болохо байна гээд энэ комитедэй түрүүшынхиеэ тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Тиихэдээ энэ дээдын суглаа үнгэргэлгые дэмжэхыень бүхы аргентинынхидые уряалһан байна.

КАБУЛ. Джузджан гэжэ Афганска провинцида хүдөө ажахын шэнэ кооператив байгуулагдаба. 140 таряашад болон малшад тэрээндэ нэгэдэнхэй. Энэ хадаа һүүлэй жэлдэ тус провинцида эмхидхэгдэһэн зургаадахи кооператив мүн болоно.

Республика дотороо хүдөө ажахын продукци бүри ехээр үйлэдбэрилэн абадаг болохо зорилгоор афганска таряашад кооперативуудта нэгэдэнэ.

• • •

ТОКИО. Тусхайта баримтануудай еһоор. Японой хүн зон, байгша оной мартын 31 нэн байдалаар, 112.145.133 болоһон байба. Тэдээн соогоһоо эрэшүүл — 55.349.560, эхэнэрнүүд 56.795.573 байба.

Токио городто 11.373 мянган хүн ажаһууна.

ДЕЛИ. Социально-экономическа хараа түсэбэй ёһоор финансова энэ жэлдэ 40 мянга гаран гэрнүүд газаргүй гү, али газараар бага таряашадта зорюулжа. Баруун Бенгалиин штадта баригдаха юм гээд, энэ штадай байрын барилгануудай министр Р. К. Сараваги мэдүүлбэ. Байгша оной гурба һарын туршадал 11 мянга гаран гэрнүүд ашаглалгада тушаагдаһан байна. Правительство болбол таряашадта туһаламжа үзүүлнэ. Барилгын материалаар тэдэниие хангана, урьһаар мүнгэ үгэнэ.

ХАНОЙ

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ, ДЭМЖЭЛГЭ

ТАСС

1944 ондо байгуулагдаһан, Эсэгэ ороной фронтын бүридэлдэ ороһон Вьетнамай Демократическа партиин ЦК-гай пленум эндэ болоно, Вьетнамай Социалис Республикые байгуулһан ушарые өөрынгөө абаһан тогтоол соо халуунаар амаршалба. Пленум пролетариадай диктатуратай гүрэндэ бүрин гүйсэдөөр этигэжэ байһанаа мэдүүлээд, энэ гүрэн болбол нэгэн ниитэ, хүсэн түгэлдэр, һалбаран бадарагша Вьетнамые байгуулха гэһэн арюун нангин зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы оронойнгоо арадые хүтэлнэ гээд энэ тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй хабар оронойнгоо урда зүгтэ арадай түйлаһан илалта, бүгэдэ ниитын һунгалтын болон национальна суглаанай нэгэдэхи сессиин амжалта вьетнам арад үндэһэтэнэй түүхэдэ алдарта шэнэ хуудаһан болоно ороо.

ДПВ-гэй ЦК-гай пленум социалис революциин болон социализм байгуулгын хараа шугамые. Вьетнамай ажалшадай болон Вьетнамай гүрэнэй дотоодын политическэ гадаадын политическэ шэглэлнүүдые нэгэн дуугаар һайшаагаа. Энэнь национальна суглаанай нэгэдэхи сесси дээрэ ПТВ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ле Зуанай хэһэн политическэ элидхэл соо. мүн национальна суглаанай декларации дотор найруулагдаһан байна.

Пленум ойрын сагай хараатайгаар ДПВ-гэй ажал ябуулгын шэглэл, зорилгонуудые тодорхойлоо, ниитэ национальна зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень ДПВ-гэй бүхы гэшүүдые уряалаа.

ТОКИО

Заналтаһаань үрэ гараагүй

ТАСС

Хитадта байдаг япон элшэн сайдые КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерство дуудажа абаашаад, һаяшаг Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Миядзавын хэлэһэн үгэнүүд тушаа тусхайтаар асуулта хэбэ гэжэ Токиогой газетэнүүд мэдээсэнэ. Японой дипломатическа албан зургаание толгойлогшо парламентын нэгэ комисси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Япон болон Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаануудые хүндэрүүлхэ гэһэн һэдэлгэ Хитад гаргана гээд шүүмжэлһэн байна.

Хитад болбол Японой правительствые доромжолһон шэнжэ харуулба, энэ хадаа Японой хэрэгүүдтэ Хитадай зүгһөө һэнгэргүйгөөр хамааралсажа байһые гэршэлэн харуулна гээд Токиогой хэблэл тэмдэглэнэ. Пекиндэхи Японой элшэн сайд К. Миядзавын хэһэн мэдүүлгые дабтаба. тиихэдээ Советскэ Союз гү али Хитад тушаа шүүмжэлэл хэхын. хоб хэлэхын тулада оронноймнай газар дайда хэрэглэгдэхэ ёһогүй гээд тэрэ тайлбарилба гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Японой гадаадын хэрэгүүдэй министерство К. Миядзавада Хитадай номнолой органуудай зүгһөө хэгдэһэн добтолгые хэрэгсээхэгүй гэһэн шиидхэбэри абаа.

ЖЕНЕВЭ

ЭКСОС-ой СЕССИ ДЭЭРЭ

ТАСС

Эндэ 61-дэхи сессиеэ үнгэргэжэ байһан ООН-ой экономическа болон социальна совет (ЭКСОС) колони байһан оронуудта болон арадуудта бэеэ дааһан байдал олгохо тухай декларациие бэелүүлхэ тушаа асуудал ООН-ой харьяата мэргэжэмэл эмхи зургаануудай болон уласхоорондын организацинуудай дүүргэлтэ болгодог байха тухай асуудал хаража үзэбэ.

Политическэ талаар һаналаа абалсалгын үедэ советэй гэшүүд Урда Африкадахи зүһэ шарайн илгаа гаргалгын политикые эрид шангаар шүүмжэлээ. Урда Африкын зүһэ шарайн илгаа гаргагшадай хэһэн гэмтэ ябадалнуудай түлөө империалис бүлэглэлнүүд харюусалгатай гэбэ. Эдэнэр ООН-ой Генеральна ассамблейн шиидхэбэри хэрэгсээнгүйгөөр ЮАР-ай засаг зургаануудтай холбоотой байһан зандаа.

БЕЙРУТ

ШАНГА ТУЛАЛДААНУУД БОЛОНО

ТАСС

Империалис гүрэнүүд Израилиие болон Дүтын Зүүн зүгтэхи өөрынгөө хархис тагнуулые хэрэглэн, Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөе, Ливанай национально-патриотическа хүсэнүүдые бута сохихо, дэлхэйн энэ районой бүри ехэ нүлөөтэй болохо зорилгоор арабуудые хоорондонь дайлалдуулха гэжэ хүсэнэ.

Палестинын делегаци Дамаскда ошобо. Тэрэниие Ливанин премьер-министр А. Джеллуд үдэшэнэ. Палестино-Сириин харилсаануудые гуримшуулха тухай асуудалаар энэ делегаци Сириин хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ үнгэргэхэ, Ливандахи байдал гуримшуулха зорилготой юм.

Бүхы орон дотор тэрэл тухайдаа тулалдаанууд болоно, нэгэшье талань булинагүй, гэхэ зуура хүн зон олон зуугаадаараа алагдана гээд эндэ тэмдэглэнэ.

Бейрудта оршодог палестин бодхуулнуудай байдаг Телль-Заатар гэжэ лагерине артиллереэр буудаад, баруунай үзэлтэй христиан шажантанай сэрэгэйхид болон Сириин сэрэгүүдэй подразделенинүүд дахин добтолһон байна.

НЬЮ-ЙОРК (ТАСС) Ливанай баруунай үзэлтэй хүсэнүүд Израилиин зүгһөө сэрэгэй туһаламжа нилээд ехээр абажа байна гээд Бейрудһээ ерэһэн бэшэг соогоо «Крисчен сайенс монитор» газетэ мэдээсэнэ.

Эндэ Израиль хараатай ехээр үүргэ дүүргэхэдээ, США-гай болон Баруун Европын оронуудай зүгһөө хэгдэжэ байһан туһаламжые далдална гээшэ гээд, «Вашингтон пост» гэжэ ондоо газетэ заана.

КАИР (ТАСС). Азиин ба Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын организациин (ОСНАА) саг үргэлжын секретариат Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй болон Ливанай национально - патриотическа хүсэнүүдэй тэмсэлые дэмжэһэн мэдүүлгэ хэбэ.

ВАШИНГТОН

ХҮШЭР БАЙДАЛДА ОРОНХОЙ

ТАСС

Холбоото Штадуудай экономико хүшэр байдалда ороод байна. Урдынхидаал мэтэ промышленность тон удаанаар ургана, хүдэлмэригүйшүүл олошоржо, мүнгэн сэнгээ буурана. Һаяхан финансова жэлэй дүүрэхэдэ федеральна бюджедэй ашала харюуласа 69,6 миллиард доллар болоһон байна. Тиихэдээ гаргашануудые орошонуудтайнь сасуулбал, 89,6 миллиард доллароор дээшээ болоһон байна. Удаадахи финансова жэлэй бюджедэй ашаяа харюуласа эртээнһээ «түсэблэгдэһэн» байха юм. Тиихэдээ правительственна экономистнуудай тухайлһанай ёһоор, тэрэнь 47,5 миллиард доллар болохо юм ха.

Правительствын багсаамжалһанай ёһоор болоходо, американ ажа[...]д ойрын сагта «ажалай дэлгүүрэй» һайжаралгада найдажа шадахагүй байна. Энэ жэлдэ США-дахи хүдэлмэригүйдэлгын хэмжээн 7,3 процент болохо байна. Харин 1977 ондо хүдэлмэригүйдэлгэ 6,4 процент байха. Гэхэгэй хамта, американ буржуазна экономикын ёһоор болоходоо, бүхы хүдэлмэриин хүсэнэй ниитэ хэмжээн сооһоо хүдэлмэригүйдэлгын хэмжээн 6 процент байхадааше аихабтар ехэ тоо болоно гэжэ нэрлэгдэдэг. Эдэ зэргын хэмжээгээр хүдэлмэригүйдэлгэтэй районуудые «ажалгүйдэлгын гуламтанууд» гэжэ нэрлэдэг юм. Тингээд ерэхэдээ, бүхы Холбоото Штадууд «ажалгүйдэлгын гуламта» гэжэ тусхайтаар мэдэрэгдэхэ болоно бшуу.

ОЛИМПИИН НААДАНУУДҺАА

montreal76

МОНРЕАЛЬ. Эхэнэр спортсменкэнүүдэй дунда 200 метрэй зайда брасс тамаралгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда манай оронои гурбан басагад эрхимлэжэ, түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ. Москвагай һургуулиин 16 наһатай **Марина Кошевая**, Одессын **Марина Юрченя**, Краснодаран **Любовь Русанова** гэгшэд болоно. Марина Кошевая зайгаа 2 минута 33,35 секунда соо гаталжа, дэлхэйн болон Олимпиин нааданай рекорд тогтооһон байба. Тиин манай гурбан басагад алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртэбэ. Иимэ ехэ амжалта Совет оронои спортсменүүдэй түүхэдэ түрүүшынхеэ туйлагдаба бшуу. 12 жэлэй урда тээ Севастополь хотын һурагша Галина Прозуменщикова Токио хотодо үнгэргэгдэһэн Олимпиин наадан дээрэ түрүү һуури эзэлжэ, алтан медальда хүртэһэн юм. Тэрээнһээ хойшо манай оронои спортсменкэнүүд уһанда тамаралгаар амжалта түйлаагүй байһан. Олон жэлэй үнгэрһэн хойно брасс тамаралгаар манай спортсменкэнүүд эрхимлэжэ, дахинаа түрүү һуури эзэлбэ.

Мүнөө Марина 16 наһатай. Тэрэ Москвагай 22-дохи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша. Марина бэрхээр һурадаг. Табан жэлэй урда тээ хотын пионернүүдэй байшанда ябажа эхилхэдээ, уһанда тамаржа һураһан байгаа.

200 метрэй зайда брасс тамаралгаар Олимпиин нааданай чемпионка болоһон Марина Кошевая 1972 оной февраль һарада түрүүшынхеэ урилдаанда хабаадалсаа һэн. Тиихэдэ 11-тэй Марина һурагшадай дунда 100 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда хоёрдохи һуури эзэлһэн байгаа.

1975 ондо Марина СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаа. Байгша оной июнь һарада Марина Кошевая 100 метрэй зайе 1 минута 14,14 секунда соо гаталжа эрхимлэһэн, 200 метрэй зайда хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Тиигэжэ Марина оронои түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ абаһан мүнгэн медаль дээрээ Олимпиин нааданай алтан медаль нэмэбэ.

Басагадай удаа эрэшүүл 4 х 200 гэһэн эстафетэ дамжуулгаар тамарһан байна. Эндэ Совет оронои түлөөлэгшэд **Владимир Раскатов, Андрей Богданов, Сергей Копляков, Андрей Крылов** гэгшэд зайгаа 7 минута 27,97 секунда соо гаталжа, Европын рекорд тогтоохадоо, хоёрдохи һууринда гаража, Олимпиин нааданай мүнгэн медальда хүртэбэ. Түрүү һууриие США-гай спортсменүүд эзэлһэн байна. Эдэнэр зайгаа 7 минута 23,22 секунда соо гаталһан. Гурбадахи һууриие Великобританиин команда эзэлээ.

ХҮНГЭН ШЭГНҮҮРТЭЙШҮҮЛЭЙ дунда штанга үргэлгөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Польшын Збигнев Качмарен гэгшэ дүн хамта 307.5 килограмм үргэжэ, Олимпиин нааданай чемпион болобо. Манай оронои түлөөлэгшэ **Пётр Король** мүнгэн медальда хүртөө. Гурбадахи һууриие Франциин Даниэль Сене гэгшэ эзэлбэ.

МОНРЕАЛАЙ университедэй спортын талмай дээрэ рапиристнүүдэй дунда түгэсхэлэй наадан болобо. Эндэ Италиин Фабио Дель Зотто гэгшэ дүрбэн илалта туйлажа, алтан, СССР-эй түлөөлэгшэ **Александр Романьков** мүнгэн медальда хүртэһэн байна. Бронзо медаль Францин түлөөлэгшэ Бернар Тальвар абаба.

СПОРТЫН ТАБАН зүйлөөр мүрысэгшэдэй дунда дүрбэдэхи үдэрөө үнгэргэгдэжэ байһан нааданда Чехословакиин Ян Барту эрхимлэжэ ябана. Тэрэ тамаралгын удаа 4.304 очкотой болонхой. Манай Павел Леднёв 4.242 очкотойгоор хоёрдохи һуури эзэлнэ. Манай командын нүгөөдэ түлөөлэгшэ Борис Мосолов 300 метрэй зайда тамархадаа һайн саг харуулжа, дүн хамта 4.038 очкотой болоходоо, долоодохи һуури эзэлбэ.

Командануудай хоорондын дүн гаргахада, Чехословакиин спортсменүүд түрүүлжэ ябана. Венгриин, Польшын командануудай удаадахи һуури эзэлнэ.

БАСКЕТБОЛИСТНУУДАЙ дунда үнгэргэгдэжэ байгаа нааданда Югославиин, США-гай спортсменүүдэй дунда шанга тулалдаан болоо. Эндэ США-гай команда 112:93 тоотойгоор шүүжэ гараа. Мүн энэ үдэр манай оронои суглуулагдамал командын спортсменүүд Канадын командатай наадаһан байна. СССР-эй командын гэшүүд Арзамасков, С. Белов, А. Белов, Ткаченко, Коркия гэгшэд солбон бэрхээр наадаа. Нааданай түрүүүшын хахадай дүүрэхэдэ, манай команда 51:31 тоотойгоор шүүжэ эхилһэн байгаа. Эндэ Арзамасков шадамар бэрхээр наадажа, командадаа 16 очко асарһан байгаа. Манай спортсменүүд талмайн эзэдые 108:85 тоотойгоор шүүһэн байна. Үнгэргэгдөөд ябаһан нааданай дүн хаража үзэхэдэ, СССР-эй, США-гай спортсменүүд шүүгдэнгүй наадажа ябана.

Баяр баясхаланта мэдээсэлэй хажуугаар голхорхо ушар болобо. Жэшээнь, боксоор үнгэргэгдэһэн нааданда манай Анатолий Волков (хүнгэншэг шэгнүүр) США-гай боксёр Армстронгдо очкогоороо шүүгдэшоо.

Мүн бага калибртай буугаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ СССР-эй командын гэшүүд Александр Митрофанов, Геннадий Лущиков гэгшэд урагшагүйдэбэ. Эдэнэр 8—11-дэхи һууринуудые эзэлнэ.

(ТАСС).

ТОЛИ

Россин композиторнууд —
Буряадай ажалшадта

ТҮГЭСХЭЛЭЙ КОНЦЕРТ АМЖАЛТАТАЙ

Июлиин 10-һаа эхилжэ Буряад орон доторнай совет дуунай декада эхилээ һэн.

РСФСР-эй композиторнуудай холбооной, мүн СССР-эй Композиторнуудай холбооной дэргэдэхи совет хүгжэмые олоной дунда нэбтэрүүлгын бюрогой үүсхэлээр, Буряадай АССР-эй Культурын министерствын, республикын композиторнуудай холбооной дэмжэлгээр энэ декада эхилһэн юм.

10 хоногой туршада Россин композиторнууд болон артистнууд Буряад ороной аймагуудта, БАМ-ай барилга дээрэ 100 гаран концерт табижа, тэрэнние 50 мянгаһаа дээшэ хүн хараһан байна бшуу.

Июлиин 21-нэй үдэшэ Буряадай оперо, баледэй театрай байшан соо хүн зон олоороо сугларба. Энэ юуб гэхэдэ, совет дуунай декадын түгэсхэлэй концертые харахаяа ерэгшэд эндэ олоороо ерэбэ ха юм.

Концертын нээгдэхын урда тээ РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат, Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, композитор Б. Б. Ямпилов үгэ хэлэжэ, соёл культурын талаар Буряадай ажалшадые хангалгада эдэ нүхэдэй ехэ юумэ хэһэн тухай онсолон тэмдэглээ.

Түгэсхэлэй концерт эхилбэ.

Композитор Иван Дзержинскиин дуунуудые манай хүн зон яһала мэдэхэ болонхой. Тэрэнэй бэшэһэн оперонууд — «Номгон Дон», «Хүнэй хуби заяан», «Шэнэ газар хахалагдаа», «Григорий Мелехов» гэһэн зохёолнууд нилээд мэдээжэ. Мүнөө РСФСР-эй габьяата артист Евгений Бойцов композиторай бэшэһэн «Хизаарһаа хизаар хүрэтэр» гэһэн дууе урма зоригтойгоор гүйсэдхэбэ.

Удаань композитор Александр Флярковский өөрынгөө зохёоһон дуунуудые гүйсэдхэжэ үгэбэ.

Композитор Александр Основиковой сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, альга ташалган нэернэ. Энэ композиторай бэшэһэн «Би зам харгыдаш дуу бэлэглэхэб» гэһэн дууе Москвагай гүрэнэй филармониин артист Виталий Обухов дуулажа үгэбэ. Тиихэдэ В. Обухов А. Капитан хоёр «Мой любимый обходчик» гэһэн дууень ирагуу гоёор дуулаба.

Ленинскэ комсомолой шангай лауреат, композитор Юрий Чичковой дуунуудые дуушан Алла Еланская гоё һайнаар гүйсэдхэбэ.

РСФСР-эй арадай артист, композитор Б. Ямпиловай «Сагаан далитай гулабхаа» гэһэн дууе Буряадай АССР-эй габьяата артист Владимир Шагжиев гүйсэдхөө.

Түгэсхэлэй концерт түлэг дундаа. РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин секретарь, композитор Владислав Казенинай дуунуудые Москвагай мюзик-холлой артист Заур Тутов, бүхэсоюзна радиогой дуушан Людмила Белобрагина, Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ театрай артистка Карина Маргунова гэгшэд гүйсэдхэбэ.

Удаань композитор Борис Фиготин, композитор Сергей Манжигеевэй дуунууд гүйсэдхэгдөө.

Композитор Евгений Птичкинай дуунуудые манай уншагшад һайн мэдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, энэ композитор хадаа нилээд олон фильмүүдтэ хүгжэм, дуу бэшэһэн байха юм. Мүнөө тэрэнэй хэдэн дууе артистнууд дуулаба.

Уласхоорондын конкурсын лауреат, композитор Людмила Лядовагай дуунууд һүртэй гоёор ханхинаа. Тиихэдэ РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной дэргэдэхи арадай хүгжэмэй ансамблиин артистнуудай эрод дуунуудые гүйсэдхэхэдэ, зал соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Дмитрий Покрассай дуунууд олондо мэдээжэ.

Концертын дүүрэһэнэй һүүлээр Буряадай АССР-эй культурын министр Д. З. Жалсараев композитор болон артистнуудта баяр баясхалангай үгэнүүдые хэлэжэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан тухайнь соносхобо.

Июлиин 22-ой үдэр манай айлшад Москва хотоёо ниидэбэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗАМАЙ ЭХИНДЭ

ҺАЯХАН УЛААН-ҮДЫН интернат һургуули энэ жэлдэ дүүргэһэн Роза Бимбаева манай редакцида орожо ерээд, Ленинградтахи университедтэ зүүн зүгэй хэлэнүүдые шудалхаар ошохоёо байһан тухайдаа дуулгаа. Тэрэ басаганай суглуулһан аман үгын зүйлнүүд, «Унтаана» гэжэ сатирическэ шүлэг, найруулганууд манай газетын «Хонхо» гэжэ хуудаһанда толилогдоһон юм. Һургуулиингаа уран зохёолой нэгэдэлэй хүдэлмэридэ, эдир бэшэгшэдэй республиканска слёдуудта тэрэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа. Имагтал тиимэһээ хэлэ, бэшэгэй эрдэм шудалха хүсэл түрэһэн байжа болоо.

Зүб даа. Эдэ үдэрнүүдтэ дээдэ һургуулида документнүүдээ тушааха гэжэ гүйлдэжэ ябаһан эдиршүүл Улаан-Үдын үйлсэнүүдтэ хараа байса олошороо. Арбан класс дүүргэжэ, дунда эрдэмэй аттестадтай болоһон эдиршүүлэй ерээдүйнгөө мэргэжэлые шэлэжэ, институдта, университедтэ һураха тухайдаа бодомжолжо ябахада гайхалтай юумэн оройдоо үгы. Яажа мэдэхэб, мүнөөдэр дээдэ һургуулида орохоёо гүйлдэжэ ябагшадай дунда ерээдүйн ехэ эрдэмтэд, гүрэнэй ажал ябуулагшадшье байгаа аалам. Жэшээнь, эрдэмтэд ерээдүйнгөө халаан тухай баһал бодомжолхо ёһотой ха юм. Үгышье һаа, скальпель гартаа бариһан хирург үбшэн хүнэй ами наһанай түлөө тэмсэжэ байхадаа, үдэр бүриингөө баатаршалга харуулна бэшэ гү?

Тиихэдэ ерээдүйн сагта робот-багшанар хүүгэдтэ ном заадаг болохо юм гэхэдэнь, минии нюрга руу хүйтэ даадаг. Би басагаяа тиимэ багшада заяанлаашье даалгахагүйб, өөроө заагаа һаам дээрэ. Юрэдөө, юрын **хүн багшые** ямаршье «ухаатай» робот, электронно-экзаменатор халажа шадахагүй! Зүгөөр юрын хүнүүдтэ багша болохо бэлиг хэрэгтэй гэжэ мэдээжэ ааб даа.

Эрдэмтэ агрономой шэнэ сортын шэниисэ туршажа үзөөд, эгээл һайн ургасын абтахаар болзорые тодоруулхада, бидэ барандаа баясадаг ха юмбибди даа.

Юрэдөө, эрдэмтэй, түгэс һургуулитай хүнүүдэй хүдэлхэ газар мундахагүй. Эрдэмтэй хүнүүд манай орондо угаа хэрэгтэй. Зүгөөр Эхэ оронойнгоо, арад зонойнгоо найдалые гүйсэд харюулхын тула дээдэ һургуулида ороол һаа, үсэд нэтэрүүгээр эрдэм шудалха хэрэгтэй ааб даа. Шалгалтын үедэ уураг тархинингаа «хабдашатар» номоо үзэжэ, бараг сэгнэлтэ абажархёол лэ, саашадаа семестрын дүүрэтэр һэлэн хатаржа ябаа һаа, хүнэй ухаан бодолдо өөдэтэй багажа бии болохогүй.

Тэд... дунда һургуули дүүргэгшэд бултадаа институдта, университедтэ, академидэ, консерваторидо орохогүй ха юм даа. Тиигэхэ гээшье һаань, дээдэ һургуулинуудта бултыень багтааха арга байхагүй гэжэ мэдээжэ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА, промышленностьда эдиршүүлэй хүсэн угаа ехэ хэрэгтэй. Илангаяа хүдөө нютагуудта хүдэлмэрилэгшэд, ольһото залуу хүсэн хэрэгтэй болодог. Үбгэн абанар, төөдэйнэр, эхэ эсэгэнэрнай наһатай боложо, хуулита амаралтадаа гарана. Тиихэдэнь тэдэнние хэн халаха ёһотойб? Хүдөө нютагуудта үдэһэн хүбүүд, басагадһаа ондоо хэн халаха ёһотой юм?

Нээрээшье, энэ юрын асуудал бэшэ. Энээнние һайн ойлгоһон хүбүүд, басагад хүдөөгэй дунда һургуули дүүргээд, нютагтаа үлэдэг. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хүдэлмэрилхые хүсэһэн Костромской областиин дунда һургуули дүүргэгшэдэй слёдто хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэг һаяхан тунхаглагдаа һэн. **«Таанад һуража байха үедөө эрдэм бэлиг батаар шудалһан, һурагшадай бригадануудта хүдэлмэрилжэ, ажалай дүршэлэй, дааһан хэрэгэйнгээ түлөө үндэр дээдэ харюусалгатай хүмүүжэлэй түрүүшын һургуули гараһан, поли дээрэ ба фермэнүүдтэ ажаллаха дадал мэргэжэлнүүдые олоһон байнат. Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын, тэрэнние тусхай мэргэжэлтэй болгохо ба томодхохын тула, промышленна аргаар эрхилхын тула КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалга, бэлиг хабаяа, эдэбхи үүсхэл гаргаха, һургуулида олоһон эрдэмээ хэрэглэхэ ехэ арга боломжонуудые таанадай үмэнэ нээжэ үгэнэ»,** — гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА хүсэеэ туршаха гэһэн хүбүүд, басагад гансашье Костромской областьдо бии бэшэ ааб даа. Тиимэ эдир патриодууд Эхэ оронойомнай ямаршье нютагуудта олон байха. Манай республика доторшье халуун зүрхэтэй эдиршүүл олон. Һаяхан манай газетын хуудаһанда хүдөө бэшэгшэ Б. Жамбаловай «Түрэл нютагтаа хүдэлнэ» гэһэн информаци толилогдоо һэн. Суулгын дунда һургуули дүүргэгшэдэй зариманиинь түрэл нютагтаа үлөөд, механизатораар ажаллана гэжэ автор бэшэнэ.

Арбан класс дүүргээд, түрэл ажахыдаа эрхим һайнаар хүдэлжэ ябадаг хүбүүд, басагадаараа бүхы республикамнай омогорходог. Жэшээнь, дунда һургуули дүүргэмсээрээ, комсомолой путёвкоор хүдөө ажахыда хүдэлхэеэ үлэһэн Ольга Сангадиевагай нэрэ бүхы орон дотороо суурханхай. Тэрэ хадаа ВЛКСМ-эй XVI съездын делегадаар һунгагдаа һэн. Ленинэй болон «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудаар шагнагдаһан байна. 1968 онһоо хойшо жэл бүри 100 эхэ хонинһоо 100-һаа дээшэ хурьга абана бшуу!

Хүдөө ажахыһаа улам ехэ олзо абахын тула тэрэнние шэнэдхэн хубилгаха, томодхохо, промышленна аргаар хүгжөөн һалбаруулха асуудал үнинэй табигдадаг болонхой ха юм даа. Энэ асари ехэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, өөрынгөө хубитые оруулжа шадахынь тула дунда һургуулида олоһон эрдэм мэдэсэнь эдиршүүлдэ туһалха байха. Юуб гэхэдэ, мүнөөдэрэй колхозник гү, али совхозой хүдэлмэришэн өөрынгөө элин… гүүдһээ һураггүй ондоо, … дэм номтой зон байна бш…

Хүдөөгэй олон һургуули… механизаторай мэргэжэл … годог, үнэмшэлгэ барюу… даг. Гэхэ зуура мүнөө … сагай эрилтын ёһоор бодо… жолоо һаа, дунда һургу… линн практикум үшөөл … сэд бэлэдхэл үгэжэ шада… гүй гэжэ һанагдана. Тиим… һээ мүнөө үедэ хүдөө ню… гуудта бии боложо байһ… СПТУ-нууд (илангаяа ду… эрдэм олгодогуудынь) … луушуулда олон профиль… механизаторай мэргэжэл … гохо талаар ехэ удха шанар… тай юм.

Ерээдүйн сагта колхо… гэшүүд бүхэн, совхозой … дэлмэришэн бүхэн эрэгтэ… эмэгтэйшье һаа, урданай … ряадай морин хүлэгтөө мо… доод гүйлгэдэг байһан шэ… ги, трактор, комбайн жол… дожо шадаха болохо аабза.

ЗАМАЙ ЭХИН… Э… үгэнүүд хүн бүхэндэ та… нил. Хэмнайшье ажабайд… лайнгаа замые хэзээ нэгэ… эхилһэн байна ха юмбиб… Гэбэшье хүн бүхэн тэрэ за… маа өөрынхеэрээ эхилдэг. Зүгөөр дээдэ һургуулида… ороодшье, заводой станог… ойрошье, фермэ, полинууд… дээрэшье ажабайдалайнгаа замые эхилхэдээ, шэлэһэн харгыдаа шэртэһэн оролдосотой, үнэн сэхэ, амжалтатай ябыт даа, залуу нүхэд!

Ц. ДОНДОГОЙ.

Байгал дээрэ бороотой. П. ЯХНОВЕЦКИИН фотоэтюд.

БАЙГАЛТАЙ БҮРИ ДҮТЭ ТАНИЛСАНАБДИ

Номой таг…

Биологиин али бүхы асуудалнуудаар гараһан номууд наймаанда түргэнөөр тарашадаг юм. Энэншье гайхалгүй. Ушар юуб гэхэдэ, орон нютагайнгаа нюуса баялигые, байгаалиин шухаг зүйлнүүдые тайлбарилан мэдэхэ, шэнжэлхэ дуратайшуул жэлһээ жэлдэ олошорно. Гэбэшье энэ асуудалаар гаража байгаа номууд олон тоото уншагшадай эрилтые гансата хангаха аргагүй ха юм. Удхын, мүн уран найруулгын талаар үндэр хэмжээндэ бэшэгдэһэн номууд саг үргэлжэ хэблэлһээ гарадагшье һаа, тусхай мэргэжэлтэдтэ, мүн эрдэмтэдтэ хүртөөд, олониитэ уншагшадта хүрэнгүй һалашадаг шуу. Гэхэтэй хамта, иимэ номуудые уншаха дуратайшуул захагүй олон. Жэшээнь, хизаар ороноо шэнжэлэгшэд, байгаалида дуратайшуул, агнуурииин, ой модоной ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ асуудалаар ехэтэ һонирхоно. Юуб гэхэдэ, хэжэ байһан ажалынь энэ асуудалтай нягта холбоотой ха юм.

«Байгал далай шадархи газар дайда. Далай соохи амитад» гэһэн нэрэтэй, нилээд зузаан ном энэ талаар ехэ туһаламжа болохо байна. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд энэ номые согсолжо, биологиин эрдэмэй доктор В. Н. Скалон, биологиин эрдэмэй кандидат М. А. Шаргаев гэгшэд хинан шалгаһан байха юм.

Байгал шадарай газар дайдые шэнжэлһэн номууд нилээд олон. Илангаяа баруун талыень харуулһан номуудые эрдэмтэд һайн мэдэхэ. Тэдэнние наринаар согсолжо, ном гаргаха гээшэ одоол һайхан зорилго мүн. Энэ асуудал, минии һанахада, яһала урагшатайгаар шиидхэгдээ.

Байгалай урда, мүн зүүн талые ехэнхидээ ондоо тээһээ ерэһэн эрдэмтэд шэнжэлдэг байгаа. Тиихэдэ манай эрдэмтэдэй хэһэн юумэн бүришье жаахан байһан ааб даа. Буряадай филиалай эмхидхэгдээд, тэрэнэй дэргэдэ зоологиин, этномологиин ба гельминтологиин лабораториин байгуулагдаһанһаа хойшо хүдэлмэри шинээр ябуулагдажа, богони сагай туршада нилээд ехэ юумэн хэгдээ.

Тус номдо ехэнхидээ Буряадай филиалай эрдэмтэдэй зохёолнууд ороо. Энэ шухала асуудалнуудта сэхэ хабаатай зохёолнуудаа ханамжатайгаар суглуулжа, шэнэлэн заһажа, энэ номдо оруулһан байна. Зарим зүйлнүүдэй ороогүйнь гэмшэлтэй. Жэшээнь, В. В. Ламакинай «Байгалай эрьеэр, олтироогуудаар» (Москва, 1965 он), Л. Л. Россонимын «Байгал» (Эрхүү, 1971 он), Л. С. Бергын «Байгал далайн амитад. тэдэнэй бии болоһон тухай» (1910 …) гэжэ тон хэрэгтэй ста… нууд номдо ороогүй бай… Энэ номые дахин хэблэн… гахадаа, дээрэ дурсагд… зүйлнүүдые оруулха ба… дань ямаршье һэжэг ту… гүй. Үшөө ямар дута… тайб гэхэдэ, номдо … статьянуудай хаанаһаа … һые согсологшод дурда…

Энэ ном уран гоёор … мэглэгдэнхэй. Хуудаһа… дыень һэхэжэ, зурагууды… хаража һуухада одоол … зохид. хужарлан хара… Байгал далайн гүнзэ… байдаг элдэб янзын ам… даар, мүн далай шадархи … гүрөөлнүүдээр һонирхо… хүнүүдэй эгээ дуратай … мынь болоно. Түбэй эр… тэд, натуралистнууд мү… энэ номые олоор захина.

Ушар иимэһээ энэ һа… һайхан эхилэлтээ саа… дань бүришье эдэбхитэй… үргэлжэлүүлжэ, иимэ ном… дые саг үргэлжэ гарга… байгаа һаа, ехэл туһа… байха бэлэй. Байгал дал… да ажамидардаг амита… гэхэ гү, али далай шадар… ой тайгын ан гүрөөлнүүд… шубуу шонхорой онсо илга… наринаар шэнжэлжэ, бү… бүлэгөөрнь хубаарилһа… библиографическа удхата… ном гаргаа һаа, бүри… һайн байха һэн.

А. ГРИГОРЬЕВ.
Байгаали хамгаалха республиканска бүлгэмэн соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

Энээхэн сагаан телефоноор
Эгээ хайшань хонходохом бэ?
Эрбэгэр һайхан нюдэтэй
Эдирхэн эжытээ дуудахам гү?

Автомобильда үглөөгүүр һуугаад,
Аяархан холо ажалда ошоһон
Абаяа телефоноор дуудажа,
Арба-табан үгэ ярихам гү?

Улаан-Үдэдэ хонходожо,
Удаан удаан хөөрэлдэхэм гү?
Улаан талмайта Москваһаа
Урап нааданхай захихам гү?

Энээхэн сагаан телефоноор
Эжыгээ дуудахаб, абатаяа зугаалхаб.
Эндэхэнээ, гэртээ һуугаад лэ,
Хэнтэйшье хөөрэлдэжэ шадахал хаб.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ буулгабари.

ОНЬҺОН ҮГЭНҮҮД

Амжалта туйлаха —
ажалай хүсэн,
Агтые һургаха дүрын
хүсэн.
Хани нүхэсэл хани
халуун харюутай.
Хараал шэрээл хара
муухай харюутай.
Һанал нэгэдээгүй һаа,
һамай шүдэндэл амн
амяараа,
үзэл нэгэдээгүй һаа,
үхэрэй эбэртэл ганса
гансаараа.

Уһанда шулуун шэнгэдэг,
Ухаанда эрдэм шэнгэдэг.

Б. НАМСАРАИН.

ХӨӨРӨӨН

ТААБАРИ ЗУГААДА ТААРАА ХОЁР

Амаадай Хорёодой хоёр уулзаһан лэ сагтаа таабари зугаа тааруулаад, бэе бэеэ гасаалдаг, наадалдаг бэлэй. Хаа-яахан нэгэшье абяа гараагүй аад, нюур нюураа харалсахатайгаа сасуу хахатараа, сасатараа энеэлдээд тарадаг һэн. Тэрэ хоёрой сугтаа байхыень харагшад юрэдөөшье юумэ обёороогүй аад, хии талаар энеэлдэжэ сэнгэдэг һэн ха. Хүхюу хоёрые нюдөөрөө хараһандаа баярладаг, хүхидэг байгаа.

Нэгэтэ һур харбаанай наадан эхилээд, барилдаан, харбалдаан, урилдаанай хүгжэһэн үедэ олон зоной дунда Амаадайнь Хорёодойгоо обёороод, барилдаа, урилдаагаа хаяад, аляа гэшхэдэлээр ара бэедэнь дүтэлбэ ха:

— Э-э, Хорёодоймни! Далан худалаа дабтажа, һүрьежэ байна гүш даа? — гээд хэлтэлзэн ялталзан байгаад хойноһоонь нүхэрөө тэбэрибэ.

— Һөө! Амаадаймни эмиды ха юмши? Шамайгаа хараагүй хахад жэл болобо хаб. Нэгэ дуулахадам, хамниган һамга дахаад, Хасууритын жалга ябашоо гэлсээ бэлэй шамайе. Тиигээ һэн гүш даа? — гэбэ Хорёодойнь.

— Үнхэн үндэр халаахай хараад, Хасуурита жалга гэжэ һанаһан байжа болохо. Хорёодоймни хотоной хохир уудалжа байпа гэлсээ бэлэй. Баянай һамгантай хоюулаа гээ һэн гү даа? Тэндэ барлагын болоо гүш даа? — гэхэдэнь дүтэ байһан хүн зон барилдаагаа мартажа, холшор хоёроо тойрошоо һэн гэлсэдэг.

Хэрүүл хараалһаа хүхюу заншалынь үлүү тоотой ааб даа. Мүншье тэрэ хоёрой уран гоё үгэ һур харбааһаа үлүү удхатай шанартай байһаниинь лаблагдаа бэлэй.

Хүхюу хоёр гар гараа барилсаад, хүшэлдэжэ байжа энеэлдэхэ зуураа Хорёодойнь зогсоод хэлэбэ:

Амагүк Анахай
Борсогорхон боохолдой
Байхадам байшана,
Гүйхэдэм гүйшэнэ.
Гэртэ шамдуу ороходом,
Гэнтэ гээгдэшэнэ.

— Тэрэ намайе һалангүй дахагша, шимни ябадаг хаш заатагүй? — гээд Хорёодой урдань нюураа уршалаатуулаад энеэбхилбэ.

— Э-эсь даа! Хосороо белёо хаш даа Хорёодойм! Һохор бологшодой һорьмоһон түргэн үдхэрдэг гэгшэ, һорьмоһоо харааад айба гүш даа, али ондооһоо гү? — гээд Амаадайнь шүлэгөөр харюусаба:

Арга ехэтэй абгайханш
Алданагүй шамайгаа.
Үдэшэндөө гаргаад
табихадаш,
Үглөө ерээд һаланагүй.
Эшэхэ гутахадаа
гэбэдэнэш,
Эдеэлэнгүй зугаданаш.

Наадаша хоёрой таабаринуудай тайлбаринь иимэ байха: Хорёодойн түрүүшын таабари: хүнһөө һаладаггүй хани — һүүдэр. Амаадайн харюусалгын удха: ажалда уряалдаг наран. Наранай толонһоо һүүдэр унадаг юм. Һүүдэр нарата үдэр хүнһөө һаладаггүй бшуу.

Амаадай Хорёодой хоёрой зугаагаар олон таабаринуудые һубарюулаа һаа, уншагшадта һонирхолтой байха һэн гэжэ һанахаар, һанаа бодол түрүүлхэдэ хэрэгтэй, ухаа һэргээхэ, хэлэ хурсадхаха бэлэй.

Хүн зоной дунда Амаадайнууд Хорёодойнууд яһала олоп ааб даа. Зүгөөр түр зуура аман зохёол тааруулагшадай олонхинь нютаг тосхонһоо холодонгүй мартагдаад үлэшэдэг байна.

Буряад хэлэн яһала баян хэлэн гэжэ һанадагбди. Тиимэ дээрэһээнь мэргэн аляа үгэтэнэй хэлэһэн юумые суглуулжа байгаа һаа, хэрэгтэйл һэн ха.

Филипп БАЛДАЕВ,
уран зурааша.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Түрүүшын дабаан дабагдаа» — түрүү бэшэг. «Шанаршье, түсэбшье» — Н. Кайгородовагай статья. «Хүлеэһэнэй хэрэг бии гү?» — А. Ефремовэй статья. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Стандартһаа гадуур» — Е. Филипповагай статья. Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл. «Совет орон: шэнэ һонин». «Залуушуул колхоздоо үлэнэ» — И. Истоминой статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Тушаалдаа таараагүй байхадаа» — О. Бадмажаповай статья. М. Степановай романһаа хэһэг. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Фельетон. «Кино буулгагдана...». Манай айлшад «Монреаль-76».

СЭЭХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.30 — Ном. Саг. Уншагша. 11.00 — «Уран шадамар гар». 11.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Попутного ветра, синяя птица». 13.30 — «Элүүр энхэ байлга». 14.00 — **«XXI зунай Олимпиин наадан».** 16.10 — «Очевидное-невероятное». 17.00 — Болгариин эстрадын артистнарай концерт. 18.00 — «Время». 18.30 — «Музейн, выставкын залнуудаар». Гүрэнэй А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ уран зурагай музей. «Франциин искусство» (III дамжуулга). 19.00 — **«XXI зунай Олимпиин наадан».** 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «К подножью огня» — баримтата фильм. 21.30 — Забһарлалга. 21.40 — В… Атлантов дуулана. 21.55 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жу… ков уласхоорондын банда… тухай хөөрэнэ. 22.40 — СССР-эй арадай артист … Ильинский уншана. 24.00 — «Время». 00.30 — **«XXI зунай Олимпиин наадан».**

ХРОНИКО

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной июлиин 23-най Указаар пенсидэ гарапантаинь дашарамдуулан, нүхэр Ф. Ф. Петровые Ажалай хүсэ… рэглэхэ талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй управлениин нача… нигай тушаалһаа үлөөлх…

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

Индекс 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-53, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-32, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства в быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-82, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 03636. Заказ № 00667.